ԻԲ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5809 — ՓԵՏՐՈՒԱՐ 25/10 ՄԱՐՏ — ՈՒՐԲԱԹ — 3 ՄԱՐՏԱՐԻՆ 1323 — ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5809

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ,, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐՔԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ԳԱԼԻԼԻ, Գալաթիա, Քամանջօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70 »
» » » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 Ֆր.
» » »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 1 ֆր. դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերագրի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

Ս. ԳԵՂԱՐԴԸ

Վանէն կը գրեն թէ քրէական անհետացնելու համար՝ տեղւոյն մեր ազգայինները ոչ միայն առաջնակարգ միջոցներ ի գործ դրած են որքան կարելի էր գիտական պահանջմանց համաձայն, այլ եւ հանրութեան ազդեցութիւնը դիմած են, քաղաքը բերելով Ս. Գեղարդը, որ կը պահուի Հայոց վանքին մէջ: Այս տեղեկութեան, հետ կը հաղորդէին նաեւ թէ քրէական անհետացող է հանրային մարդ մը, եւ իրենց եռեւը կը ձգեն այնպիսի լերեւութիւն մը որուն հետեւանքը անպատճառ տով կ'ըլլայ:

Վանայ ներկայ տերունդը ազէկ կը յիշէ թէ 1870ին երբ սոսկալի բազմութեամբ մարախ երեւցաւ նոյն կողմերը, Ս. Գեղարդը անոր դէմ հանուեցաւ: Դեռ թափորը եւ անդասանը չէր վերջացած, ահա բոլոր մարախները արուին լոյսը խաւփանելու չափ խաւութեամբ օդէն թռչելով ամբողջը մեկնեցին դարձին, Վանայ ծովը թափեցան եւ կորան: Հիմա է ըմբռնել թէ տեղւոյն հանրայեալ ժողովուրդը օրէնսի ամրոցաւ իր դարաւոր հաւատքին մէջ, որուն մեկ նոր ապացոյցութիւնը կը տեսնէր այդպէս հրաշալի կերպով:

Ճիշդ այդ ապաւորութեանը տակ մը-նաց նաեւ 1892ի քոլերային ժամանակ, վասն զի նորէն Ս. Գեղարդը ժողովրդեան մէջ պատուցին ու տիրոջ առաջը առնուած տեսան:

Այժմ ալ դարձեալ միեւնոյն ապաւորութեան տակ մնացեր է ժողովուրդը, տեսնելով թէ Ս. Գեղարդին երեւման հետ զուգադէպ եղեր է քոլերային անհետացումը:

ՕՐԻՍԱԿ

ՎԱՐԺՈՒՀԻՆԵՐԸ

ՊԷՏՔ է ՊԱՐԱՇԱՆԴԷՍ ԵՐԹԱՆ

Դարեհ Նաւատարդեանի վերջերս հարցման պատասխանէն առաջ, յարակից հարցում մը կուգայ մեզ, այսինքն այդ հարցման արդեան թէ ու դէմ պատասխանները պարտնուցէ գացող վարժուհիներուն թիւը պիտի պակասցնեն թէ պիտի աւելցնեն: Վերջինը ինձի աւելի հաւանական կը թուի, որովհետեւ վարժուհիներէն անոնք որ պարտնդէս կ'երթային, արուած ժխտական պատասխաններուն համար հոն երթալէ չպիտի դադրին, իսկ այն վարժուհիները որոնց ցարդ կը վարուէին այդպիսի բան մը ընելու, պիտի քաջալերուին արդուած հաստատական պատասխաններէն, հետեւաբար, գացողներուն թիւը աւելի պիտի շատնայ:

Գալով բուն հարցման, անոր պատասխանելու համար, կարեւոր է նկատի առնել հետեւեալ կէտերը.

1. Գարը զուգընթաց կրնանք նկատել երգին հետ. 3-4 ամսուան մանուկին բերնին մէջ երգը եւ տաքերուն վրայ ալ գարը կը սկսին ծալր առալ: Առանց սկզբան անդրադարձի ձայներ եւ շարժումներ են՝ որոնք հետզհետէ կը զարգանան: Երբ ուրախութիւն լոյս մը հաղորդենք մանուկի մը, առաջին գարձը կ'ըլլայ պատասխանով ցասկանալ: Մեներն ալ իրենց ունեցած ուրախութիւնը արտայայտելու միակ միջոց ունին երգելն ու գարելը. ուստի, արդեւք մը չկայ, կարծեմ, գարը բնական պտղունգ մը կոչելու:

2. Երգն ու գարը բարձրագոյն արդիւնք է եւ է օրէնք մը չէ՛ սեռնուած ցարդ. ընդհանրապէս, կրօնքներ եղած են եւ կան որոնց պաշտամունքը երգով ու գարով կը կատարուի, ուստի, հին բարոյագիտութիւնը գարը՝ երգին չափ անհրաժեշտ նկատած է:

3. Գաղաքակիրթ մեծ ազգեր, երգի եւ գարի հանդէսներ կը սարքեն, որոնք կը կոչուին նուագահանդէս ու գարահանդէս: Ի գարու մէկէ մը գարահանդէս սարքելը ընդունելութիւններու ամենամեծը կատարել կը համարուի. հետեւաբար, քաղաքակրթութիւնը նուիրագործած է երգն ու գարը:

4. Մանկավարժական արդի դրութեամբ մեր մանուկներուն, ազգ հաստակէն, սովորցնել կը պարտաւորինք երգն ու գարը. որով, չատ կանուխէն ուստ կ'ելլանք անոնց՝ երգի ու գարի ճաշակը որ հեղինեսէ կը զարգանայ անոր մէջ:

5. Բժշկութիւնը առաջնակարգ մարդանք մը նկատած է գարը եւ վայելչաշարժական տեսակետով կիներուն համար ալ անհրաժեշտ:

Վերոյիշեալ նկատումներէն զատ երբ ալեզի տակեւ ունենանք գարահանդէսին կրթիչ հանգամանքը եւ, որով, մեր երիտասարդները ու երիտասարդուհիները կը պարտաւորին իրենց լեզուին, շարժուձեւին եւ վարմունքին տալ ներկայանալի վիճակ մը, այն տեսն, արդարանալի կը դառնանք գարահանդէս դիմողներուն ջերմ փափաքը:

«Գարը պաշտօնական դիրկնդիրտառնում մըն է» կ'ըսէ լուսահոգի Գարենան. ուրեմն, չարդիկենք վարժուհիները այդ պաշտօնական հանդէսին, միայն թէ, խնդրենք անոնցմէ որ եթէ անպաշտօներ ալ կը կատարեն՝ զանոնք մէկդի ձգեն: Զարդիկենք մեր վարժուհիները գարահանդէս երթալէ, քանի որ ներկայանալի վարժուհիներ կ'ուզենք ունենալ, առանց որու ներկայանալի աղջիկներ չենք կրնար ունենալ: Մ'ի ապաքէն պարէ դիտցող վարժուհիներուն ամսակոր, մանկապարտէզներու մէջ, հարիւրին սա՛լ տասնեւութիւն մը կը ներկայացնէ միւս-ներուն վրայ:

Գաղաքակրթութեան չրջանակին մէջ պէտք է որ վարժուհիներն ալ վայելեն ամէն տեսակ հոգեկան հաճոյքներ, առանց սակայն այդ ազատութիւնը չարաչար գործածելու:

Ցերսուս կանոնի մէջ հարանիք գնոց եւ հոն ցոյց տուաւ իր տասնեւծային զօրութիւնը. վարժուհիներն ալ կրնան պարահանդէսներու մէջ ցոյց տալ իրենց դասախրատութեան զօրութիւնը:

Ցաւալի է որ դեռ կան Թաղ. Խորհրդոյ Ատենապետներ որոնք ոչ թէ վարժուհիները, այլ վարժապետները իսկ կ'արգիլեն ընտանեկան երեկոյթներէ. ուր հրաւիրուած կ'ելլան իրենց ընտանիքներովը. ասանկ Ատենապետ մը սակայն, չի՛ վարանիր նոյն գիշերը երթալ հարանիքին ու հոն գինովելով մինչեւ առաւօտ մարմնի ալանդակ չարժումներով մանչախաղ պարել:

ՑԱԿՈԲ ՏԷՐ-ՑԱԿՈԲԵԱՆ
Մաղնիսա

ՈՒԽՏԱՒՈՐԻ ՆՕԹԵՐ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ

ԺԸ.

Երուսաղէմ՝ եթէ ոչ իր նախապատմական առասպելային ծագումով՝ գէթ իր բարոյական ու դրական ուսանողութիւններով չատ կանուխէն իսկ նուիրական վայր մը եղած է:

Երբ բոլոր մարդկութիւնը՝ կառապատական ոնաթ պաշտամունքներու անձնատուր մնացած էր իր ճշմարիտ Արարիչը, անդին Երուսաղէմի բարձունքներուն վրայ Սաղէմի Թագաւորին՝ Մելքիսեդեկի նման բարեպաշտ ու ասատուածավախ անհատներ կը պաշտէին միմիայն զԱնի, ու իրենց հաւատքի ամրաղջութիւնովը միմիայն Անոր կը նուիրուէին:

Ահա այդ միւնոյն Մելքիսեդեկը, որ իբրեւ Սաղէմի (խաղաղութեան) Թագաւոր եւ իբրեւ քահանայ բարձրելոյն՝ Քրիստոսի Թագաւորական ու քահանայական յատկութիւններուն տիպարը ներկայացուած է, Երուսաղէմի նախապատմական դարաշրջաններուն իրրեւ առաջին պատմական դէմքը կը ներկայանայ: Անոր ծագումը, Երուսաղէմին նման, նախկին դարերուն մէջ կորսուած է, առանց սակայն ասատուածային յատկութիւն մը ընդունելու:

Այսպէս ուրեմն Սաղէմի եւ կամ Երուսաղէմի ծագումը կամ հիմնարկութիւնը դարերու քօղին տակ ծածկուած ըլլալով հանդերձ, ասատուածային ներգործութեան մը չէ վերագրուած երբեք, ինչպէս վերագրած են գրեթէ նախկին բոլոր կապոյտ ժողովուրդներուն նուիրական քաղաքներուն նկատմամբ:

Երուսաղէմ ոչ նուազ նուիրական ու ուշագրաւելի վայր մը եղած է նաեւ իբրեւ Աբրահամի փարձութեան տեղ:

Հա՛ա, Երուսաղէմի բարձունքներէն մէկը՝ Մորիա էր զոր ցոյց տուած էր Աստուած Աբրահամին եւ հրամայած էր որ իր միածոր ու սիրասուն զաւակը զոհէ իր Աստուծոյն: Երուսաղէմի այդ բարձունքն է վեր էր որ Աբրահամ եւ իր որդին Իսահակ որտակեղեց խոստացութիւնով կը բարձրանային: Իսահակ իր միամիտ հարցումներով բարեպաշտ հօրը սիրտը կ'արիւնէր, եւ Աբրահամ իր հոգեկան վիշտերն տառնին կ'ողբար: Հա՛ա էր որ «հաւատոյ հայրը» ասատուածիրաւ Թեան մեծ ապացոյցը տուաւ ողջակէզի տեղւոյն վրայ հանելով իր սիրտակը; եւ երկնային պատգամատուին հրամանով ու Սարեկայ ծռաէն ապաստ Գաղդիրի բարձունքին վրայ՝ կախուած խոյը տեսնելէն ետքը միայն Թողուց իր սուրն ու զատակը:

Սակայն եղաւ ժամանակ մը երբ, հանգուցեալ Մելքիսեդեկի եւ Աբրահամի պէս մարդոց հաւատքին արտայայտութեան վարն ըլլալուն, Երուսաղէմի բնակիչներն ալ, կառապատեալ բաղկացած, անսահմանական պաշտամունքի վայր մը դարձուցին զանի:

Ցերուսաղիմ Քանանու մէկ ցեղը, հաստատուելով հոն, պղծեցին այդ նուիրական վայրը եւ իրենց կառապատական բարբարոսութիւնները հնչեցուցին հոն ուր Աբրահամ եւ Մելքիսեդեկ ճշմարիտ Աստուածը կը պաշտէին: Ցերուսաղիմ իրենց տեսուչ ասին նաեւ Սաղէմի եւ կուռեցին զայն Ցերուս՝ իրենց նախահօր անունը հաստատանարար (Մնդ. Ժ. 15):

Իսրայէլի որդիները երբ Քանանու երկիրը եկան եւ բռնեցին զայն իրենց միջեւ, Ցերուս կամ Ցերուսաղէմ (ուրիշ կը թուի եղած է նաեւ Եւուսաղէմ) վիճակով իսկու Բենիամինի ցեղին: Եւ ասրվհետեւ Ցերուսաղիմ ազէկ ամրացուցած էին Սիոնը եւ անոր բերդերուն մէջ կը բնակէին, ա՛յ Բենիամինեանք կրցան տիրել անոնց եւ ա՛յ Ցուդանեանք: Հետեւապէս մրցութեան ապրեցան անոնց հետ մինչեւ Դաւիթ:

Դաւիթ, Սաուլի մահէն ետքը, Քեբրոնի մէջ Իսրայէլի տասերկու ցեղերուն վրայ Թագաւոր օծուելէն անմիջապէս յետոյ, առաջ Ցերուսաղէմ տեսակի բերդերը, Սիոն եւ ուրիշ դեղեցկացնելով զայն կոչեց. «Քաղաք Դաւիթ»: Այս պատճառով է նաեւ որ Երուսաղէմ թէպէտ Բենիամինի բաժինն մէջ՝ Ցուդայի սահմանագլխին վրայ կը գտնուէր եւ Բենիամինի կը վերաբերէր, բայց Ս. Գրքին շատ տեղերուն մէջ լիւսուած է իբրեւ Ցուդայի սեփական մէկ քաղաք:

Այնուհետեւ Երուսաղէմ նշանաւոր եղաւ իբրեւ մարգարէական Հան էր որ Աստուած հրամայեց չինել տաճարը, Տապանակը հոս հաստատուեցաւ. Իսրայէլի բոլոր ցեղերուն միակ սրբավայրը եղաւ: Անոնց միակ ու ճշմարիտ Աստուածը հոն՝ Երուսաղէմն ընտրած էր, ու իր փառքովը լեցուցած Սաղոմոնի կանգնած տաճարը: Եւ բոլոր Հրեաները, հեռաւոր տեղերէն, պարտաւոր էին երթալ Աստուծոյ ընտրած այդ քաղաքը ու իրենց տարեկան պարտքերը կատարել:

Քանի մը անգամներ ուսերեցաւ ու վերջին չինուեցաւ ան: Սաղոմոնի տաճարին եւ ուրիշ չենքերու տեղ չգտնելերը ու ուելի փառաւորները կանգնուեցան: Բայց Երուսաղէմ իր այդ փառաւոր չենքերովը չէր, անշուշտ, որ յաւէտ նուիրական վայր մը դառնալու պիտի տար, մանաւանդ: Իր այդ տաճարութիւնն ու փառքը միմիայն Մեսիային կը պարտի ան:

Ե՛ւ այսօր, Երուսաղէմ, իր բազմադարեայ լիշատակներով, պատմականօրէն գերազանց ազգայնոյն է Մեսիայի բոլոր տարբերութիւնները ու խոստերուն ճշմարտութիւնը: Եւ այսքանը բաւական էր, անշուշտ, Երուսաղէմի գոյութիւնը պատճառը ցուցնելու, եթէ ուրիշ նկատումներ ալ չգոյանէին:

Երուսաղէմի հմտասէր տեղագրութիւնն ալ ընենք ու վերջացնենք: Երեւակայեցէք փոքրիկ լեռնաշղթայ մը, որուն մէկ ծայրը ուրիշ լեռներու եւ բլուրներու մէջ կորսուած է, իսկ գագաթը Թերակղզի մը երեւոյթն ունի՝ երեք կողմը չոր ու ցամաք ձորերով ու հեղեղատներով չրջապատուած: Ահա այդպիսի լեռնաշղթայի մը թերակղզիի ձեւով երկարած բարձունքներուն վրայ չինուած է Երուսաղէմ:

Լեռնաշղթային գլուխը զանիթափին վրայ կը բարձրանայ Սիօն լեռը կամ քաղաքին մէկ մասը: Անոր հիւսիսը. արեւմտեան կողմը կ'երկարի Գեհենի ձորը, հարաւային կողմը կամ լերան ստորոտը կը խոռոչանայ Ենոմայ ձորը՝ որ Գեհենի ձորին հետ կը խառնուի: Իսկ դէպի արեւելեան հիւսիս կ'երկարի Կեդրոնի հեղեղատը՝ հեղեղեալ ելեղեալով: Հեռուէն նայելով, Սիօն բլուրի մը երեւոյթը կուտայ միայն, եւ ասկայն եթէ երկրին դիրքը ուշադրութեան առնուի, պէտք կ'ելլայ խոստովանիլ թէ արդարեւ լեռ մըն է ան. որպէսզի հետեւ ծովուն մակերեսէն իր բարձրութիւնն է մինչեւ հարաւով 2400 ոտք:

Սիո՛ն կոչ, նոյ լեռնաշղթային թերակղզեան մասին վրայ կը գտնուին նաեւ Ակրա եւ Մորիա կոչուած բլուրները եւ կամ լեռները: Ակրա թերակղզին հիւսիս. արեւմտեան մասը կը կազմէ, իսկ Մորիա՝ հիւսիս. արեւելեան մասը: Առաջինը Գեհենի ձորին վրայ կը նայի, իսկ երկրորդը՝ Կիդրոնի հեղեղատին վրայ: Այս երկու բլուրներն ալ Սիօնէն նուազ բարձր են: Ակրան կոչուած է նաեւ Ցուվեպատէն. «Մասրին քաղաք»: Այս երկու բլուրները Սիօնէն կը բաժնուէին Տիւրոպէոնի ձորակովը, որ կամաւորով մը գոցուած էր ապա: Մորիայի մասերը կը կազմէին նաեւ Բեզեթա եւ Ոփել բլուրները, որոնք դէպի Կեդրոնեան հեղեղատը կ'երկարէին կամ կը նայէին:

Եւ մենք, երբ կը մեկնինք այս ասրը քաղաքէն, անոր տրբավայրերուն նուիրական լիշատակն ունենալով մեր մէջ, անոր փառաւոր դիրքին ու չրջեալ երեւոյթին նկարը ապաւորելու համար մեր մտքին խորը, չենք կրնար զանի դիտելէ եւ յուզուած կը բաժնուինք անէէ:

ԾԻՐԿԱԹԻՆ

ՆՈՐՈՑԹԻ ՔՐՈՆԻԿ

ՃԵՐՄԱԿԵՂԷՆՆԵՐ ԵՒ ՍՊԱՍՆԵՐ

Տարաւան այն չրջանին մէջ ենք, ուր եղանակին նորաձեւութիւնը անհետանալու վրայ է: Նորթիկները լոլորդ եղանակին մոտիկները կը պարտասին: Հետեւաբար չատ դժուար է, հինգ-վեցլաբիր, նորթի վրայ քրոնիկ մը գրել: Բայց կրնանք նորաձեւութեան հետ կողմնակի առնչութիւն ունեցող նիւթի մը վրայ խօսիլ, որ մեծապէս կը չահագրգռէ տանտիկիները, այն է ճերմակեղէններու եւ սեղանի սպասներու վրայ:

Մեր նախահայրերէն չատ ուելի խստապահանջ եղած ենք ճերմակեղէններու մասին: Մեր մայրը անուեղեակ էին այն պերճանքին, որով կը պարուրենք այսօր: Բարակ ու լաւ կաւով կը բուսեցանանալին անոնք, պայմանաւ որ վայելչօրէն խնդուած ու տանդնդարձուած ըլլար տառանիով մը զոր հիմա պարզ կը գտնենք: Այսօր, ամէնէն հասարակ կարգութեան տեր ընտանիքներն իսկ լուսանցիկ (ajouré) տաւներ, ժանեկազարդ սփռոցներ կը գործածեն, որոնց վրայ ամէն տեսակ տանդնդարձութիւններ կան: Սաւանները ունին լուսանցիկ լայն եզրեր ու քաշուած թելով զարդարանքներ, որոնք չատ սիրուն տեսք մը կ'ընծայեն: Բարձին երեսը կը յարմարցնեն (assortir) տաւանին: Դրատանդուած (festonnés) տաւանները ուելի տէլքատու ձեւ մը ունին: Վերջապէս, Բոլորեր ժանեկով տաւանները լուսգոյն են: Սաւանին անկողնէն վար ինկած մասերը նուրբ լինոնէ փոթով մը կը չրջապատեն:

Սեղանի սպասներուն համար չատ նուրբ եւ վայելուչ բաներ կը չինուին: Նախ գանուած սպասներ կան, որոնք մաքրմանի սեղաններու եւ թելի տանն կը գործածուին: Շատ մեծ սխալ մըն է գանուած սփռոցով ճաշ տալ:

Նկարուն եւ գանուած չրջանակուած ու դրուագուած սփռոցներ առաջուն նախաճաշերու լաւագոյն են: Ալ եւս հարկ չի մնար սեղանի զարդերու:

Շատ մը տիկնոջներու մէջնեղանքը տանդնդարձ նկարներով զարդարուն են, սեղանի գարդին տեղ բռնելու համար: Սեղանի միջոցին սպասները մեծ ընդունելութիւն գտած են: Դեղին եւ կանաչ (vert-nil) գոյները լաղթական կը տանին այս մասին: Բայց չատ քիչ կը դիմանան լուացքի: Մանրալարի եռաթելիկներու չեն բնաւ, որովհետեւ բոլորովին կը նեսան գոյներին: Թելի սեղանի համար կրնան գործածուիլ գունաւոր սպասները: Շատ գմեսանմ ու սիրուն սպասներ կը պատրաստեն թելի համար: Անձեռոցները՝ տանդնդարձութեան ու ժանեկի ճշմարիտ խճանգումներ են. ուրիշներ հրաշակերտներ են տանդնդարձութեանց եւ դրուագումներու: Թելի սփռոցները լայն ծակեր ունին, որոնց մէջ կը սպրդին տաթենէ ժապաւէններ, չորս անկիւնները կապուած խոշոր հանգոյցներով: Բազմաբնոյ տանդնդարձութիւնները, լուացուելու յարմար մատաքէ չինուած, չատ գեղեցիկ են:

Հագնելու ճերմակեղէնները գունաւոր ծաղիկներ եւ rhjիւներ ունին: Լաւագոյնն է հայ-տը-բերտի, հայ-տը-ֆուկը կամ հայ-տը-մուզ կոչուածը: Բայց նշանակելի փոփոխութիւններ եղած չըլլալուն՝ չպիտի ծանրանանք այդ մասին:

Քիչ մը ալ խօսինք թաշկինակներու վրայ, զոր չենք կրնար «զրպանի թաշկինակ» կոչել, քանի որ մեր չրջագեսա-

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ 21

ԹՐԹԼ ՔԱՋՊ

ԴԷՊԻ Մուրճակներուն Երկիրը

ՄԱՍ ԱՌԱՋԻՆ

ԴԷՊՈՒՆ Է.

ԲԵՐԵՌԱՑԻՆ ՇՐՋԱՆԱԿԸ

— Պարոն Հայոսը, կը կարծէ՞ք թէ այրեցնել գօրին ամէնէն թաքուն մասերն ալ պրպտած ըլլան Ափրիկէի եւ Աւստրալիոյ խորերը, ասուցնալ կլիման ամբողջապէս հեղաշրջուած ըլլալէ առաջ:

— Այո՛, տիկին, պատասխանեց տեղակալը, եւ այդ կարծիքը իրաւունքներու վրայ հաստատած է: Արդարեւ

կերպագրութեան, եւ կը զարնան հոգւով: Իսկ եթէ պատասխանը մարախ է, դաշտերը կը պատցնեն հանդիսաւոր թափոր մը, տարերուն մէջ անդասան կ'ընեն, կ'օրհնեն, կ'աղօթեն, որպէս զի փախչին. հեռանան մարախները, որ ինչպէս յայտնի է, հունձքեր փճացնող միջատներ են, եւ թռած ատենն արեւը կը խաւարեն, չուսով կը լափեն, կը չորցնեն իրենց ճամբուն վրայ ինչ բան որ ծիլ որ դտնեն, եւ իրենց հաւը կը ձգեն այնպիսի լերեւութիւն մը որուն հետեւանքը անպատճառ տով կ'ըլլայ:

Վանայ ներկայ տերունդը ազէկ կը յիշէ թէ 1870ին երբ սոսկալի բազմութեամբ մարախ երեւցաւ նոյն կողմերը, Ս. Գեղարդը անոր դէմ հանուեցաւ: Դեռ թափորը եւ անդասանը չէր վերջացած, ահա բոլոր մարախները արուին լոյսը խաւփանելու չափ խաւութեամբ օդէն թռչելով ամբողջը մեկնեցան դարձին, Վանայ ծովը թափեցան եւ կորան: Հիմա է ըմբռնել թէ տեղւոյն հաւատացեալ ժողովուրդը օրէնսի ամրացաւ իր դարաւոր հաւատքին մէջ, որուն մեկ նոր ապացոյցութիւնը կը տեսնէր այդպէս հրաշալի կերպով:

Ճիշդ այդ ապաւորութեանը տակ մը-նաց նաեւ 1892ի քոլերային ժամանակ, վասն զի նորէն Ս. Գեղարդը ժողովրդեան մէջ պատցուցին ու տիրոջ առաջը առնուած տեսան:

Այժմ ալ դարձեալ միեւնոյն ապաւորութեան տակ մնացեր է ժողովուրդը, տեսնելով թէ Ս. Գեղարդին երեւման հետ զուգադէպ եղեր է քոլերային անհետացումը:

ՕՐԻՍԱԿ

ՎԱՐԺՈՒՀԻՆԵՐԸ

ՊԷՏՔ է ՊԱՐԱՇԱՆԴԷՍ ԵՐԹԱՆ

Դարեհ Նաւատարդեանի վերջերս հարցման պատասխանէն առաջ, յարակից հարցում մը կուգայ մեզ, այսինքն այդ հարցման արդեան թէ ու դէմ պատասխանները պարտնուցէ գացող վարժուհիներուն թիւը պիտի պակասցնեն թէ պիտի աւելցնեն: Վերջինը ինձի աւելի հաւանական կը թուի, որովհետեւ վարժուհիներէն անոնք որ պարտնդէս կ'երթային, արուած ժխտական պատասխաններուն համար հոն երթալէ չպիտի դադրին, իսկ այն վարժուհիները որոնց ցարդ կը վարուէին այդպիսի բան մը ընելու, պիտի քաջալերուին արդուած հաստատական պատասխաններէն, հետեւաբար, գացողներուն թիւը աւելի պիտի չատնայ:

Գալով բուն հարցման, անոր պատասխանելու համար, կարեւոր է նկատի առնել հետեւեալ կէտերը.

1. Գարը զուգընթաց կրնանք նկատել երգին հետ. 3-4 ամսուան մանուկին բերնին մէջ երգը եւ տաքերուն վրայ ալ գարը կը սկսին ծալր առալ: Առանց սկզբան անդրադարձի ձայներ եւ շարժումներ են՝ որոնք հետզհետէ կը զարգանան: Երբ ուրախութիւն լոյս մը հաղորդենք մանուկի մը, առաջին գարձը կ'ելլայ պատասխանով ցասկանալ: Մեներն ալ իրենց ունեցած ուրախութիւնը արտայայտելու միակ միջոց ունին երգելն ու գարելը. ուստի, արդեւք մը չկայ, կարծեմ, գարը բնական պտղունգ մը կոչելու:

2. Երգն ու գարը բարձրագոյն արդիւնք է եւ է օրէնք մը չէ՛ սեռնուած ցարդ. ընդհանրապէս, կրօնքներ եղած են եւ կան որոնց պաշտամունքը երգով ու գարով կը կատարուի, ուստի, հին բարոյագիտութիւնը գարը՝ երգին չափ անհրաժեշտ նկատած է:

3. Գաղաքակիրթ մեծ ազգեր, երգի

երկիրներու ամէնէն լանդուն խուզարկիչները եղող Բերրի, Բեներ, Ֆրանքլին, Մաք-Գլուր, Գիլն, Մարթան ուսումնասիրութիւններուն զարգացնելու ամէնէն հարուստ նիւթերը մնացած, այսինքն բեւեռին եօթը ասիճան հեռու մնալով: Ընդհանրապէս, Աւստրալիա՝ հարաւակողմէն հիւսիսակողմ՝ քանիցս խուզարկուած է Սթուարթի կողմէ: Ահարկու Ափրիկէ ալ ամբողջովին հետազօտուած է Տոքթ. Լիվինկսթընի կողմէ՝ պետական Լանկալի ծովածոցէն մինչեւ Զամպէզի գետաբերանը: Հետեւաբար իրաւունք ունենք կարծելու թէ հաստատակածային երկիրները ուելի ճանչցուած են ալեքարեաղրական տեսակետով քան թէ բեւեռային երկիրները:

— Պարոն Հայոսը, կը կարծէ՞ք որ մարդ կարենայ բեւեռ հասնիլ, հարցուց տիկին Բօլինա Պէրնէթ:

— Անտարակոյս, տիկին, պատասխանեց ձէսբեր Հայոսը, ըլլա՛յ այր կամ կին, ուելցուց ժպտագին: Սակայն ինձի այնպէս կը թուի որ մինչեւ հիմա նաւարկուներու կողմէ ի գործ դրուած միջոցները՝ մինչեւ այդ կէտը հասնելու համար,

ուր իրար կը խաչաձեւեն երկրագունդին միջօրէականները, պէտք է փոփոխութիւն կրեն: Կ'ըսուի թէ քանի մը երկրաբոյսեր նշմարեր են ազատ ծովու մը գոյութիւնը: Եթէ երբեք գոյութիւն ալ ունենայ ասոյցէ դերծ այդ ծովը, դժուար է հոն հասնիլ: Ո՛չ ոք կրնայ ապացոյցներով հաստատել թէ մինչեւ բեւեռ կը տարածուի այդ ծովը: Մեզ որ, ասոյցէ զատ ծով մը ուելի դժուարութիւն պիտի պատճառէ երկրաբոյսներուն քան դիւրութիւն: Գալով ինձի, պիտի նախընտրէի հաստատուն գետնի մը վրայ գտնուիլ ամբողջ ճամբորդութեան միջոցին, թէեւ ոտատաժ կամ սառ ըլլայ ան: Այն ատեն, յոլովդական տրուութիւնով, ուսելիքի եւ ածուխի մթերանոցներ պիտի հաստատեմ՝ բեւեռին մօտենալով հեղգնեմ: Այսպէս՝ չատ դրամի եւ երկար ժամանակամիջոցի մը չնորհիւ, թերեւս չատ ալ մարդեր զոհ տալով, կարենամ լուծել գիտական այդ մեծ խնդիրը, երկրագունդին անմատչելի կէտը հասնելու համար:

— Պարոն Հայոսը, համակարծիք եմ

ձեզի, պատասխանեց ձէսբեր Հայոսը: Եթէ երբեք ատանկ արշաւանք մը ընելու մտադիր էք, բնաւ չպիտի ընդդիմանամ ձեզի հետ մասնակցելու. ամէն տեսակ յոգնութիւնեց ու վտանգներու, Մեծ-Բրիտանիոյ դրօշը անկեալ համար հիւսիսային բեւեռին մէջ: Բայց սայթաք ատ չէ մեր նպատակը:

— Տիկին, ա՛յ այս պահուս, պատասխանեց տեղակալ ձէսբեր Հայոսը: Այսօր հանդերձ Ամերիկեան ծրագիրները իրականանալէ, ու ամերիկեան դամբարանի ծայրագոյն սահմանին վրայ նոր ամրոց մը կանգնելէ յետոյ, հաւանական է որ ասիկա չուկեսը ըլլայ դեռ ի հիւսիս գացող ամէն արշաւախումբի: Մենց որ, եթէ երբեք մաշտակաւոր կենդանիները, խոտ հոլածանքի մը ենթարկելով, բեւեռ ապատանին, պիտի հարկադրուինք անանց հետեւելու:

— Եթէ երբեք մաշտակներու ուղղորդանձեւութիւնը երեսէ ինկած չըլլայ մինչեւ այն ատեն, պատասխանեց Տիկին Բօլինա Պէրնէթ:

— Ա՜հ, տիկին, միշտ պիտի գտնուին

գեղեցիկ կիներ, որոնք պիտի ուզեն սա սամոյրէ ձեռնամանչակ մը եւ կամ «ուիզոնէ բելերին մը գործածել, ուստի հարկ պիտի ըլլայ գոհացում տալ անոնց քմայքներուն:

— Ես ալ այնպէս կը կարծեմ, բաւ տիկին Բօլինա խնդալով: Արդարեւ հաւանական է որ բեւեռը առաջին անգամ գտնողը կղզիի մը կամ արեւմտեան աղուեսի մը հետազօտման պարտի իր գիւտը:

— Տիկին, ա՛յ այս պահուս ձեզ վստահեցնել, տիկին, պատասխանեց տեղակալը, որ ուշադիր զննութեան մը կ'ենթարկեմ մթնոլորտին վիճակը: Քանի մը օրէ ի վեր սպասելիք է օդը: Տեսէք երկինքի միօրինակ գորշ գոյնը: Բոլոր այս մշուշները ձիւնի պիտի փոխուին, եւ ա՛յդքան ալ քիչ ըլլայ հովը, դարձեալ մեծ փոթորիկի մը պիտի հանդիպինք: Այդ պատճառաւ կ'ուզեմ գրեմ Մեծ-Արլ լեռը հասնելու ժամ առալ:

— Ուրեմն, պարոն Հայոսը, ժամանակ չկորսցնենք. բաւ տիկին Բօլինա Պէրնէթ. մեկնումի հրամանը տուէք.

(Շարունակելի)

— Պարոն Հայոսը, լաւ կը ճանչնամ ձեզ, եւ գիտեմ թէ հոգւով ու մարմնով անձնուիրած կ'ըլլաք գիտութեան, ի հարկին, եթէ պէտք ըլլար դուք ալ ճարահատ բոլոր տեսակէտով մինչեւ բեւեռ երթալ, վստահ եմ թէ բնաւ չպիտի վարանէիք: Բայց մեծ խնդիր մըն է տարկա, որուն լուծումը հնաւս է դեռ: Գալով մեզի, բեւեռային չրջանակը հասած ենք տակաւին, եւ կը լուսամ թէ առանց մեծ դժուարութեան պիտի անցնինք անկէ:

— Զեմ կրնար այս պահուս ձեզ վստահեցնել, տիկին, պատասխանեց տեղակալը, որ ուշադիր զննութեան մը կ'ենթարկեմ մթնոլորտին վիճակը: Քանի մը օրէ ի վեր սպասելիք է օդը: Տեսէք երկինքի միօրինակ գորշ գոյնը: Բոլոր այս մշուշները ձիւնի պիտի փոխուին, եւ ա՛յդքան ալ քիչ ըլլայ հովը, դարձեալ մեծ փոթորիկի մը պիտի հանդիպինք: Այդ պատճառաւ կ'ուզեմ գրեմ Մեծ-Արլ լեռը հասնելու ժամ առալ:

— Ուրեմն, պարոն Հայոսը, ժամանակ չկորսցնենք. բաւ տիկին Բօլինա Պէրնէթ. մեկնումի հրամանը տուէք.

(Շարունակելի)

ները զէպ՝ չունին ալ եւ։ «Զեռնոցի Թաշկինակ» կը կոչեն հիմա, որովհետեւ շատ փոքր ու ձեռնոցներու մէջ դրուելու սահմանուած են։ Երբ ձեռնոց դրած չըլլան, թեւին կամ խաչը գանձանկներու մէջ կը սահեցնեն, որոնք դրամապանակներու տեղ կը բռնեն հիմա։ Աւտոիկ բոլորովին մեր ժամանակի յատուկ նորութիւն մըն են։ Ոտ տեսակ մը քարտոկները, մէջքէն կախուած, ուր կը դնեն խել մը առարկաներ, զոր գրպանին մէջ կը դնէին առաջ։

Շատ կոկիկ, բայց գողերու համար ալ շատ փոքրիկ է։

Կլոր եւ ծալ ծալ փոքր վօլանով զարդարուն թաշկինակները չատ գեղեցիկ են։ Ուղղած ձեւը կրնայ արուի անոնց։ Թաշկինակները ամէն տեսակ պատրաստակ եղած են պերճանք ընելու, սկսեալ նուրբ ժանեակէ քառակուսի թաշկինակներէն, մինչեւ չէնեան չինուած, մինչեւ չեւ այն թաշկինակները, որոնք պարզ դրասանդներով եւ տեղեպարդութիւններով եղերուած են։

Թաշկինակէ կանացի արդուզարդին ամէնէն օգտակար յարմարներէն մէկն է։ Բացի իր պիտանի գործածութենէն, շատ մը կիներու կացուցիչքը կը կանոնաւորէ։ Կիներ կան որոնք անպատճառ պիտի խաղան կերպասի այդ փոքրիկ քառակուսիին հետ, երբ խօսիլ սկսին։ Ռէժանի օրինակէ, որ իր փոքր թաշկինակը ձեռքին մէջ բեմ կ'ելնէ, ծանօթ է ամէնուն։ Շատ մը պարոններ ալ չուարած պիտի մնային բոլորովին, եթէ երբեք իրենց պեսները չշգուէին մատաքէ նուրբ թաշկինակով, սպասելով որ նեսին զայն։

Թարգմ. Զ. Ն.

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՋԱՔՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Ճաքոնները Մուքճի առջեւ։— Զինուորական գործողութիւնները։— Ճաքոնները ուժեղանալու ճարտարութիւնը։— Պատերազմին ելիք։

Թանի զինուորական Թրթռիքը՝ Պ. Պէրնէ սպան կը խօսի զինուորական վերջին գործողութեան վրայ։

«Մարտ 3ի եւ 4ի զինուորական դէպքերուն վրայ այս անդամ առնուած ուսումը մեծ տարբերութեանց նայելով, ալ եւս բնաւ տարակոյս չկայ թէ ռուսական Բ. զօրքանակը (զօրավար Քուրոպատքին) մարտ 3ին 4ի գիշերը իր երկու կողերուն վրայ հմայուած դիրքակումի մը ենթարկուած եւ դէպ ի Մուքճէն ետ մղուած է։ Օքսու զօրավարին յառաջացումը, Հուն-Հոյի եւ Շա-Հոյի միջեւերը, մարտ 2ի իրիկունը մինչեւ Սամսէրուի հիւսիսային կողմը ուսարկու քիլոմէթր ուղղ տարած էր զայն։ Ճաքոնական Դ. զօրքանակէն (զօրավար Նոգի) զօրախումբ մը առջի իրիկունէն ի վեր Սա-Լիւ-Բուի առջեւ կը գտնուէր. ուրեմն ռուսական զինուորները, որ թեւը բանական դէպ ի ետին մղուած էր եւ քիչ ատենէն հաղորդակցութեան գիծն ալ անպայման վիճակի մէջ մնալու սպառնալիքը կար։ Քուրոպատքին կը ջանար ինքզինքը պատրաստել այդ վտանգին դէմ, մարտ 3ի առաւօտ, քանի մը հազարանկումներ կատարելով Ճաքոնները կեդրոնին դէմ՝ Լիւ-Զիւ-Բուի կողերը, սակայն հարիւր կասելի է ըսել թէ այդ հակայարձակումները, զոր անշուշտ Պիլէրլինի զօրավարին բանակին մասնաւոր պահեստները եւ ոչ թէ ընդհանուր պահեստն ը, ռազմագիտական հանգամանք մը ունեցած են։ Անոնց լոկ տեղական արդիւնքը կ'ուշացնար նոյնի բանակին վրայ կուտակուած պատասխանատուութիւնը դէմ Ճաքոնները, լեռնած այդ անդրադարձի կէտին վրայ, օրքան կրնար վառան ելլալ հակառակորդին անգործութիւնը վրայ, մարտ 3ի առաւօտ հետամտելու կ'ելլային չշղոպատան իրենց ընդարձակ ծրագրին իրականացմանը։ Բիրկեաքը այդ ծրագրին յարմարուելը յայտի եղաւ պատերազմի դաշտին իրականութեանց մէջ եւ կռուանին վրայ երեւցաւ ռուսական Բ. զօրքանակին մէկ նոր նահանջովը։ Առաւելեալ մի՛նչեւ իրիկուն ռուսական զօրքանակը վեց քիլոմէթրի չափ տեղ կորսնցուց եւ մինչեւ Մուքճէի առջեւ եւս գնաց՝ իր նահանջին իրրեւ առանցք ունենալով Հան-Հօ գետը։ Նոսի զօրավարին բանակը, իր առաջէն եւս մղելով հեծելազօրքը որոնց ընդդիմութիւնը ոչինչ էր, զրուրեաքը կը յառաջանար Լիաոյի ձախ եզերքին երկայնքը։ Կռզմնապատնէնու զօրավար մը, որ առաջի օրերը ոչ նուազ դիւրութեամբ չի նահան չէզոքութիւնը բանարարած էր՝ ռուսական զօրաբանակը Սիւ-Սիւ-Թիւնէն եւս մղելով, Մուքճէի վրայ կը քալէր Թալէչէաոյի ճամբէն։ Իր առաջէն կը վառեր Լաոպիոնի մօտ կեցած ռուսական զօրախումբը։ Աւելի դրուագ մըն էր միայն, բայց —ծանրակշիռ նշան— մարտ 3ի կէսօրէն սկսեալ Լաոպիոնի զօրախումբն ալ կը նահանջեր դէպ ի Մուքճէն։ Մարտ 3ին 4ի գիշերը Ճաքոնները թոյլ կուտար նոր քայլ մը դէպ ի առաջ եւ այս անգամ կեդրոնէն կը կատարուէր, որ ռուսական Բ. զօրքանակին նահանջէն օգտուելով, որպէս Հին-Զին-Բու անց պարապան կը մնար, Ճաքոնները Ռուսերուն ձեռքէն կը խլեին պարապութիւնն ալ, կամուրջ կասրը։ Ցնոյ Սիաս-Սա-Ցիա-Բու կ'ելներ եւ տպա Ուէն-Զէն-Բուէն Տա-Կլ-Զէն-Բուն. վերջապէս Հուն-Հոյի եզերքները՝ Բու-Բու-Տիա-Բու։ Կաթուլինի կողմերը ճակատամարտը կը շարունակէր Մա-Ցիու-Տանի առջեւ։ Աջեւամեան կողմը նոսի զօրավարին բանակը, նոր յառաջդիմութիւններով, ուր քիլոմէթր կը մօտենար Մուքճէին, ուր աղէկ լուրեր փնտռող թղթակիցները ըսելիք ուրիշ բան չէին գտներ, բայց եթէ սա. «ռուսական թիդանօթներուն կրակը երեկուընէ ուեւի զօրաւոր եղած է։» Մարտ 5ին, ուրեմն, ճակատամարտը նոյն իսկ Մուքճէի մէջ էր։ Ռուսական Բ. զօրքանակը եւ ընդհանուր պահեստի զինուորները կը մաքառէին՝ պաշտպանելու նաեւ Գ. զօրքանակը, որ տակաւին կը կենար Շա-Հոյի եզերքները։ Ճաքոնական զօրախումբ մը, որուն ներկայութիւնը ծանուցուած է, դէպ ի Ցանքուտի՝ Նոնի ձախ թեւին ծայրը։ դէպի հարաւային արեւելք իջնելու երեւոյթը ունէր, թէ՝ Մուքճէի պաշարմանը գործադրելու եւ թէ Թիլ-Լինկի ճամբան խափանելու։ Ռուսական բանակին եւոին այդ զօրութեան ներկայութիւնը վրդովիչ է, և թնդիր է գիտնալ թէ մինչեւ աւելի եւոին տակաւին պահեստի թարմ ոյժեր կա՞ն, Ճաքոնական ոյժին միլիամութիւնը չէզոքացնելու համար։ Ինչ որ ալ ըլլայ Շա-Հոյի երկրորդ ճակատամարտին ելքը յայտի է՝ ոյնքան որ պատերազմին վախճանն իսկ կ'երեւայ մօտաւոր ապագայի մը մէջ։ Ռուսերուն կրած ձախողումներուն արդանութիւնը կը յայտնուի տանց անգործութեամբն ալ, զոր հակառակորդը յանդգնութեամբ կը չահագործէ եւ որ զինք մը եղած է Ռուսերուն դէմ։ Մինչ չշղոպատան ծրագիրը, առանց խօսելու գործադրութեան եղանակին վրայ, ուրիշ խորիսխ մը չունենար եթէ ոչ այդ ծանօթ անչարժութիւնը՝ լուսապացուցուած պատերազմին նախընթաց օրինակներով եւ յաւելեալ կերպով պատժուած այս նոր առիթին մէջ»։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Մանչուրիոյ պատերազմական դաշտը։— Ռազմական գործողութիւնները։— Երկու բանակներուն տարուսումները։— Կորուստներ։

Էնսէբանցանց Գիւմ իր վերջին թիւին մէջ ռազմական ներկայ գործողութեանց վրայ խօսելով, կ'ըսէ.

«Մեծ ճակատամարտը կը շարունակուի Մանչուրիոյ մէջ՝ յաջողութեանց եւ ձախողումներու տեսակար յաջորդութեամբ մը դէմ առ դէմ գտնուող երկու հակառակորդներուն համար։ Եւ էջ, Քուրոպատքին հետապիներուն լսուած վրայ հիմնուելով, կարելի էր ըսել թէ Ռուսները քիչ մը յաջողութիւն ձեռք կը բերեն թէ կրցած են կասեցնել Քուրոպատքի չշղոպատի շարժումը եւ պահել կեդրոնի իրենց դիրքը։ բայց այս գիշեր տարուսում տեղեկութիւններ չատ քիչ լոյս մը կը ներշնչեն Ռուսերուն յաջողութեանը մասին։ Արդարեւ, կարեւորութիւն չունի որ Քուրոպատքի կեցած եւ նոյն իսկ պարտուած ըլլայ, քանի որ ճաքոնական ծանր ճնշումը կը շարունակէ ռուսական բանակին ալ թեւին վրայ, եւ քանի որ այդ կողմէն Մուքճէն ուղղակի վտանգի տակ է։ Կը ծանուցուի թէ ճաքոնները հազիւ քանի մը քիլոմէթր հեռու կը գտնուին Մանչուրիոյ մայրաքաղաքէն եւ ռազմական դաշտին ամբողջութիւնը վերայ կացութիւնը այն տարօրինակ ձեւը է որ ընդհանուր զարմացում կը տիրէ թէ Քուրոպատքին ի՛նչ մինչեւ հիմա չի հրամայեր հանձնը։ Կարելի չէ բացատրութեան որ եւ է եղր գտնել՝ երկու հակառակորդներուն գրաւած դիրքերուն կենտրոնութեանը համար։ Նիտակեր ըսելով, ռազմական ճակատ չկայ ալ եւս։ Ճաքոնական բազմաթիւ զօրախումբեր ուսը ծարով մը չատ յառաջացած են ռուսական գիծերուն մէջ. մինչդեռ ռուսական ամբողջ զօրաբանակներ գրեթէ ճաքոնական ալ թեւը կ'անկանեն Օնամայի բանակին կեդրոնէն։ Ակարկա չի՞ութիւն մը կը տիրէ, վասն զի այդ մասնաւոր վիճակը սա արդիւնքը կ'ունենայ որ ամէն տեսակ անակնկալներ կարելի են եւ թէ պատերազմին ելքը անկարելի է գտ չակել։ Քուրոպատքին ի՞նչ տեսութիւնը թիւ թիւ ատեանի մը հետ ալ վրայ է, բայց յանդգնի չարժումով մը կրնայ Քուրոպատքի ճամբան կտրել, ճաքոնական կեդրոնը չշղոպատել եւ յաղթական հանդիսանալ, իր ամ թեւին կրած պարտութեանը հակառակ։ Ռուսերոյ համար դժբաղդութիւն մըն է որ յանդգնութիւնը չէ որ կը յաղթանդ Քուրոպատքիի ռազմավարութիւնն եւ մնայ որ յանդգնի փորձերն ալ բնաւ չեն յաջողած։ Ուրեմն ճակատամարտը կը շարունակէ անհաւանի կերպով։ Վերջին լուրերու նայելով երկու կողմերուն կորուստը գրեթէ հարիւր հազար հոգի կ'ենթադրուի, որպէս մեռելներու համեմատութիւնը երեսուն հազար ըլլալու է։ Պատմութեան մէջ եղած է պատերազմ մը որ այսքան ուժգնով եւ ողէս առաջ բերած ըլլայ։ եւ այսքան մարդկային կեանքեր զոհուիլը վերջապէս պիտի չյուզէ՝ ուռնք որ խաղաղութիւն կոնուն ընել, եւ որոնք կը յամառին միայն մեծամասնութեամբ եւ կեղծ անձնասիրութեամբ»։

ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Ռուսերուն աջ թեւը։— Ճաքոնցիներուն գրաւումները։— Զախ թեւին վրայ։— Մուքճէի օտարջը։— Նոսի զօրավարին յառաջխաղացութիւնը —Ռուսական զինուորներուն թիւը։ Ռուսերուն ճանաչելը։

Լոնտոն, 6 մարտ։— Օքսու զրաւորին բանակէն հեռաւորելը կը հեռագրեն մարտ 3 թուականով։ — «Երեկ իրիկուն ճաքոնները գրաւեցին Ռուսերուն ալ թեւին պաշտպանութեան երկրորդ գիծը՝ տասան գրաւեալ դիծերէն երկու մղան դէպի հիւսիս, միանգամայն հասան Հան-Հօ գետին ալ եզերքը։ Զանթանէն չորս մղան դէպի հիւսիս, ամբողջովին չշղոպատելով ալ կացը Ռուսերուն, որոնք բոլորովին ջլատուած, հարկադրուեցան նահանջել խառն։ Հալածումը իրականն ալ լրաւ։» Մարտ 5ին, ուրեմն, ճակատամարտը նոյն իսկ Մուքճէի մէջ էր։ Ռուսական Բ. զօրքանակը եւ ընդհանուր պահեստի զինուորները կը մաքառէին՝ պաշտպանելու նաեւ Գ. զօրքանակը, որ տակաւին կը կենար Շա-Հոյի եզերքները։ Ճաքոնական զօրախումբ մը, որուն ներկայութիւնը ծանուցուած է, դէպ ի Ցանքուտի՝ Նոնի ձախ թեւին ծայրը։ դէպի հարաւային արեւելք իջնելու երեւոյթը ունէր, թէ՝ Մուքճէի պաշարմանը գործադրելու եւ թէ Թիլ-Լինկի ճամբան խափանելու։ Ռուսական բանակին եւոին այդ զօրաւորութեան ներկայութիւնը վրդովիչ է, և թնդիր է գիտնալ թէ մինչեւ աւելի եւոին տակաւին պահեստի թարմ ոյժեր կա՞ն, Ճաքոնական ոյժին միլիամութիւնը չէզոքացնելու համար։ Ինչ որ ալ ըլլայ Շա-Հոյի երկրորդ ճակատամարտին ելքը յայտի է՝ ոյնքան որ պատերազմին վախճանն իսկ կ'երեւայ մօտաւոր ապագայի մը մէջ։ Ռուսերուն կրած ձախողումներուն արդանութիւնը կը յայտնուի տանց անգործութեամբն ալ, զոր հակառակորդը յանդգնութեամբ կը չահագործէ եւ որ զինք մը եղած է Ռուսերուն դէմ։ Միայն չշղոպատան ծրագիրը, առանց խօսելու գործադրութեան եղանակին վրայ, ուրիշ խորիսխ մը չունենար եթէ ոչ այդ ծանօթ անչարժութիւնը՝ լուսապացուցուած պատերազմին նախընթաց օրինակներով եւ յաւելեալ կերպով պատժուած այս նոր առիթին մէջ»։

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Մանչուրիոյ պատերազմական դաշտը։— Ռազմական գործողութիւնները։— Երկու բանակներուն տարուսումները։— Կորուստներ։

Էնսէբանցանց Գիւմ իր վերջին թիւին մէջ ռազմական ներկայ գործողութեանց վրայ խօսելով, կ'ըսէ.

«Մեծ ճակատամարտը կը շարունակուի Մանչուրիոյ մէջ՝ յաջողութեանց եւ ձախողումներու տեսակար յաջորդութեամբ մը դէմ առ դէմ գտնուող երկու հակառակորդներուն համար։ Եւ էջ, Քուրոպատքին հետապիներուն լսուած վրայ հիմնուելով, կարելի էր ըսել թէ Ռուսները քիչ մը յաջողութիւն ձեռք կը բերեն թէ կրցած են կասեցնել Քուրոպատքի չշղոպատի շարժումը եւ պահել կեդրոնի իրենց դիրքը։ բայց այս գիշեր տարուսում տեղեկութիւններ չատ քիչ լոյս մը կը ներշնչեն Ռուսերուն յաջողութեանը մասին։ Արդարեւ, կարեւորութիւն չունի որ Քուրոպատքի կեցած եւ նոյն իսկ պարտուած ըլլայ։ քանի որ ճաքոնական ծանր ճնշումը կը շարունակէ ռուսական բանակին ալ թեւին վրայ։ եւ քանի որ այդ կողմէն Մուքճէն ուղղակի վտանգի տակ է։ Կը ծանուցուի թէ ճաքոնները հազիւ քանի մը քիլոմէթր հեռու կը գտնուին Մանչուրիոյ մայրաքաղաքէն եւ ռազմական դաշտին ամբողջութիւնը վերայ կացութիւնը այն տարօրինակ ձեւը է որ ընդհանուր զարմացում կը տիրէ թէ Քուրոպատքին ի՛նչ մինչեւ հիմա չի հրամայեր հանձնը։ Կարելի չէ բացատրութեան որ եւ է եղր գտնել՝ երկու հակառակորդներուն գրաւած դիրքերուն կենտրոնութեանը համար։ Նիտակեր ըսելով, ռազմական ճակատ չկայ ալ եւս։ Ճաքոնական բազմաթիւ զօրախումբեր ուսը ծարով մը չատ յառաջացած են ռուսական գիծերուն մէջ. մինչդեռ ռուսական ամբողջ զօրաբանակներ գրեթէ ճաքոնական ալ թեւը կ'անկանեն Օնամայի բանակին կեդրոնէն։ Ակարկա չի՞ութիւն մը կը տիրէ, վասն զի այդ մասնաւոր վիճակը սա արդիւնքը կ'ունենայ որ ամէն տեսակ անակնկալներ կարելի են եւ թէ պատերազմին ելքը անկարելի է գտ չակել։ Քուրոպատքին ի՞նչ տեսութիւնը թիւ թիւ ատեանի մը հետ ալ վրայ է, բայց յանդգնի չարժումով մը կրնայ Քուրոպատքի ճամբան կտրել, ճաքոնական կեդրոնը չշղոպատել եւ յաղթական հանդիսանալ, իր ամ թեւին կրած պարտութեանը հակառակ։ Ռուսերոյ համար դժբաղդութիւն մըն է որ յանդգնութիւնը չէ որ կը յաղթանդ Քուրոպատքիի ռազմավարութիւնը եւ մնայ որ յանդգնի փորձերն ալ բնաւ չեն յաջողած։ Ուրեմն ճակատամարտը կը շարունակէ անհաւանի կերպով։ Վերջին լուրերու նայելով երկու կողմերուն կորուստը գրեթէ հարիւր հազար հոգի կ'ենթադրուի, որպէս մեռելներու համեմատութիւնը երեսուն հազար ըլլալու է։ Պատմութեան մէջ եղած է պատերազմ մը որ այսքան ուժգնով եւ ողէս առաջ բերած ըլլայ։ եւ այսքան մարդկային կեանքեր զոհուիլը վերջապէս պիտի չյուզէ՝ ուռնք որ խաղաղութիւն կոնուն ընել, եւ որոնք կը յամառին միայն մեծամասնութեամբ եւ կեղծ անձնասիրութեամբ»։

ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Ռուսերուն աջ թեւը։— Ճաքոնցիներուն գրաւումները։— Զախ թեւին վրայ։— Մուքճէի օտարջը։— Նոսի զօրավարին յառաջխաղացութիւնը —Ռուսական զինուորներուն թիւը։ Ռուսերուն ճանաչելը։

Լոնտոն, 6 մարտ։— Օքսու զրաւորին բանակէն հեռաւորելը կը հեռագրեն մարտ 3 թուականով։ — «Երեկ իրիկուն ճաքոնները գրաւեցին Ռուսերուն ալ թեւին պաշտպանութեան երկրորդ գիծը՝ տասան գրաւեալ դիծերէն երկու մղան դէպի հիւսիս, միանգամայն հասան Հան-Հօ գետին ալ եզերքը։ Զանթանէն չորս մղան դէպի հիւսիս, ամբողջովին չշղոպատելով ալ կացը Ռուսերուն, որոնք բոլորովին ջլատուած, հարկադրուեցան նահանջել խառն։ Հալածումը իրականն ալ լրաւ։» Մարտ 5ին, ուրեմն, ճակատամարտը նոյն իսկ Մուքճէի մէջ էր։ Ռուսական Բ. զօրքանակը եւ ընդհանուր պահեստի զինուորները կը մաքառէին՝ պաշտպանելու նաեւ Գ. զօրքանակը, որ տակաւին կը կենար Շա-Հոյի եզերքները։ Ճաքոնական զօրախումբ մը, որուն ներկայութիւնը ծանուցուած է, դէպ ի Ցանքուտի՝ Նոնի ձախ թեւին ծայրը։ դէպի հարաւային արեւելք իջնելու երեւոյթը ունէր, թէ՝ Մուքճէի պաշարմանը գործադրելու եւ թէ Թիլ-Լինկի ճամբան խափանելու։ Ռուսական բանակին եւոին այդ զօրաւորութեան ներկայութիւնը վրդովիչ է, և թնդիր է գիտնալ թէ մինչեւ աւելի եւոին տակաւին պահեստի թարմ ոյժեր կա՞ն, Ճաքոնական ոյժին միլիամութիւնը չէզոքացնելու համար։ Ինչ որ ալ ըլլայ Շա-Հոյի երկրորդ ճակատամարտին ելքը յայտի է՝ ոյնքան որ պատերազմին վախճանն իսկ կ'երեւայ մօտաւոր ապագայի մը մէջ։ Ռուսերուն կրած ձախողումներուն արդանութիւնը կը յայտնուի տանց անգործութեամբն ալ, զոր հակառակորդը յանդգնութեամբ կը չահագործէ եւ որ զինք մը եղած է Ռուսերուն դէմ։ Միայն չշղոպատան ծրագիրը, առանց խօսելու գործադրութեան եղանակին վրայ, ուրիշ խորիսխ մը չունենար եթէ ոչ այդ ծանօթ անչարժութիւնը՝ լուսապացուցուած պատերազմին նախընթաց օրինակներով եւ յաւելեալ կերպով պատժուած այս նոր առիթին մէջ»։

ՄԱՆՉՈՒՐԻՈՅ ՄԷՋ

Ռուսերուն աջ թեւը։— Ճաքոնցիներուն գրաւումները։— Զախ թեւին վրայ։— Մուքճէի օտարջը։— Նոսի զօրավարին յառաջխաղացութիւնը —Ռուսական զինուորներուն թիւը։ Ռուսերուն ճանաչելը։

Լոնտոն, 6 մարտ։— Օքսու զրաւորին բանակէն հեռաւորելը կը հեռագրեն մարտ 3 թուականով։ — «Երեկ իրիկուն ճաքոնները գրաւեցին Ռուսերուն ալ թեւին պաշտպանութեան երկրորդ գիծը՝ տասան գրաւեալ դիծերէն երկու մղան դէպի հիւսիս, միանգամայն հասան Հան-Հօ գետին ալ եզերքը։ Զանթանէն չորս մղան դէպի հիւսիս, ամբողջովին չշղոպատելով ալ կացը Ռուսերուն, որոնք բոլորովին ջլատուած, հարկադրուեցան նահանջել խառն։ Հալածումը իրականն ալ լրաւ։» Մարտ 5ին, ուրեմն, ճակատամարտը նոյն իսկ Մուքճէի մէջ էր։ Ռուսական Բ. զօրքանակը եւ ընդհանուր պահեստի զինուորները կը մաքառէին՝ պաշտպանելու նաեւ Գ. զօրքանակը, որ տակաւին կը կենար Շա-Հոյի եզերքները։ Ճաքոնական զօրախումբ մը, որուն ներկայութիւնը ծանուցուած է, դէպ ի Ցանքուտի՝ Նոնի ձախ թեւին ծայրը։ դէպի հարաւային արեւելք իջնելու երեւոյթը ունէր, թէ՝ Մուքճէի պաշարմանը գործադրելու եւ թէ Թիլ-Լինկի ճամբան խափանելու։ Ռուսական բանակին եւոին այդ զօրաւորութեան ներկայութիւնը վրդովիչ է, և թնդիր է գիտնալ թէ մինչեւ աւելի եւոին տակաւին պահեստի թարմ ոյժեր կա՞ն, Ճաքոնական ոյժին միլիամութիւնը չէզոքացնելու համար։ Ինչ որ ալ ըլլայ Շա-Հոյի երկրորդ ճակատամարտին ելքը յայտի է՝ ոյնքան որ պատերազմին վախճանն իսկ կ'երեւայ մօտաւոր ապագայի մը մէջ։ Ռուսերուն կրած ձախողումներուն արդանութիւնը կը յայտնուի տանց անգործութեամբն ալ, զոր հակառակորդը յանդգնութեամբ կը չահագործէ եւ որ զինք մը եղած է Ռուսերուն դէմ։ Միայն չշղոպատան ծրագիրը, առանց խօսելու գործադրութեան եղանակին վրայ, ուրիշ խորիսխ մը չունենար եթէ ոչ այդ ծանօթ անչարժութիւնը՝ լուսապացուցուած պատերազմին նախընթաց օրինակներով եւ յաւելեալ կերպով պատժուած այս նոր առիթին մէջ»։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Ոսկի եմադրամ Տիկին Շրոսկի նուիրուած։— Բորթ-Արթուրի ռուսական մարտանաւերը։— Հաւատարիմ պայմանները։— Շրոսկ զօրավարը։— Կրիբենպերկ զօրավարը։

Բպղերսպուրկ, 6 մարտ։— Ֆրանսական դեսպանին կիրը՝ արքի։ Պոնքան երեկ Տիկին Շեթսելի յանձնեց ոսկի չգրաւած մը զոր նուիրած է զինուորական վիրաւորներու օգնութեան ֆրանսական Ընկերութիւնը։ Դեսպանուհին այդ առթիւ յայտարարեց թէ Տիկին Շեթսելի քաջարի ընթացքը եւ դիւցազնական անձնուիրութիւնը, Բորթ-Արթուրի պաշարման առեն, ազատելու գերեալներու արիութեան մէջ։ Տիկին Շեթսելի յիշատակութիւնը յայտնեց. նաեւ զօրավարը որ ներկայ էր։

Լոնտոն.— Տիկի Թիկկերաեն Թոքիոյի իր Թղթակցէն հեռագիր մը ստացած է թէ փոքրագոյներ քաններ են Բորթ-Արթուրի նաւահանգիստին մէջ ընկղմած ռուսական մարտանաւերը եւ հաստատեր են թէ առնք ընկղմած են ալ թէ ռումբեր իյնալով անոնց վրայ։ այլ ոչինչ մէջ անոնց մօտ պատճառ ամրերէն։ Բուրէի եւ Եոքզուքայի նաւահանգիստները կ'ընդարձակուին։

—Թոքիոյէն կը հեռագրեն նոյն թերթին.— Ճորոնի ընդդիմադիր կուսակցութեան պետ Օքսամա կոմսը գիրք մը կը հրատարակէ, որուն մէջ սպառնալ կը սանմանէ Ճորոնի համար ընդհանուրէրք հաշուեթեան պայմանները.— Վլատիվոստոքը ու չրջակայ եղերքները եւ Սամսուին Ճորոնի թողուին, Մանչուրիոյ երկաթուղին Ճորոնի յանձնելի, Սիպերիան ամէնուն համար բաց ըլլայ։ Ռուսերոյ բոլորովին հեռանալ։ Մանչուրիայէն ու Զինէն։ Այդ պարագային երբ անկարելի ըլլայ այդ անգերը պաշտպանել Ռուսերուն մէկ յարձակումին դէմ, անոնց պաշտպանութիւնը Ճորոնի յանձնել, Զինու գերիշխանութիւնը մէջտ պահելով։ Օքսամա կոմսը կարծիք կը յայտնէ թէ Ճորոնի կողմէ Վլատիվոստոքի գրաւումը հաշուեթեան նախաձեռնը պիտի ըլլայ։

Բեղերսպուրկ.—Թղթակցական Խուսրդին կողմէ պատուիրակութիւն մը, քաղաքական առաջնորդութեամբ, երէկ ուղարկ մը ներկայացաւ Շիմոսել զօրավարին։

Բարիզ —Բեղերսպուրգէն կը հեռագրեն Բրքի Բարիզիենի.—Կրիբենպերկ զօրավարին տարքը քննելու համար կազմուած խորհուրդին առաջին նիստը վաղը տեղի պիտի ունենայ։ Խորհուրդը պիտի քննէ Բորթ-Արթուրի զօրավարին անկեղգիրը, ուր այս վերջինը կը յայտարարէ թէ ինքզինքը անկարող կը զգայ ճաքոնցիներուն յաղթելու, եթէ ուրիշ զօրաբանակներու թարմ ձոգ գործակցութիւնը չվայելէ։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ 9 մարտ.—Թոքիոյէն կը հեռագրեն «Սէնթրէլ Նիւզ»ի թէ Օքսամա մարէշալը հեռաւորելը հեռագիր է Մուքճէնէն։

«Բանի մը օր Մուքճէնի մօտ կատարուած ճակատամարտներուն իրրեւ արդիւնք ճաքոնական բանակը յաջողութիւն ձեռք բերաւ ռազմական գիրքին վրայ։ Ռուսական բանակը դէպ ի հիւսիս քաշուեցաւ։»

—Զէ-Ցօ էն կը հեռագրեն Ռիւթերի թէ վերջին ճակատամարտներուն մէջ Ռուսերէն եւ ճաքոնցիներէն հարիւր հազար զինուոր կորսնցուցած են։

—Օքսու զօրավարին բանակը, որ Ռուսական արեւմտեան կողմը կը գործէ, ռազմական դիրքին վրայ ուշ հազար Ռուսերու դիակները գտեր է։

—Շանկայէն կը հեռագրեն Սբանեցարտի թէ Թունկուզերը, որոնց ճաքոնները կը հրամայեն, Մուքճէնէն Թիլ-Լինկ երկաթուղիին քանդեր են։

ԲԵՂԵՐՍԳՈՒՐԿ. — (Պատասխանաց).— Քուրոպատքին զօրավարը մարտ 9 թուականով հեռեւեալը կը հեռագրէ Զարին.

«Ճաքոնները բաղմաթիւ նոր զինուորներ ստացած ըլլալով, հարկադրուեցանք եւ քաշուիլ մեր ռազմական ուժերէն։»

ԼՈՆՏՈՆ.—Ռիւթէր սա հեռագիրը հաղորդեց լրագրներուն.

«Ճաքոնները լաղարութիւն ձեռք բերին։ Քուրոպատքին զօրավարը իր զինուորներուն հրամայելէ եւոը որ իրենց դիրքերը թողուն, Մուքճէնը պարպեց եւ Թիլ-Լինկ գնաց։ Ճաքոնները հիմա կը ամրանան երկաթուղիին, որ մասամբ քանդուած է։ Մուքճէնի զերեզմաններուն շուրջը ճակատամարտներ կը կատարուին։ Վերջին ճակատամարտներուն մէջ Ռուսերուն կորուստ է եղեր ճաքոնցիներուն ալ՝ դիակներ։ Ամենէն հաւանական ընդունելին է Միւնկեթի արքեպիսկոպոս Ֆոն Շեթսի մանչերը։ Բնականաբար, հիմա չի խորհուիր լուրերդ մը նշանակել հանգուցեալ Լանեի նիս կարմինարին տեղ։ Ֆրանսայի եւ Վատիկանի միջեւ տիրող ձգտեալ լարութեանց պատճառաւ։ Վատիկան մնալու կամեցող Պիոս Սրբոյ Հոգեւոր Խորհրդարանը կարեւոր եւ տարպագական վիճաբանութեանց։ Ուստի Պ. Ճիուլիթթի պարտաւոր կը զգայ ինքզինքը պաշտպանել քաւելու, որպէս զի ծանուցեալ խնդիրներ ու գործեր եղեան վրայ չմնան։ Այս առթիւ Թագաւորը ընդունեց հրաժարած նախարարները, որոնք յեռայ խորհրդակցութիւն կատարեցին։ Բոլոր լրագիրներն ալ կուսակցութեանց խորհուրդ կուտան անհամբերն չդանուիլ, նախարարական ատենապետին վերջ տալու համար։ Կը կարծուի թէ նոր դահլիճը մեծ մասամբ պիտի կազմուի հրաժարած նախարարներէ։ Պ. Ճիուլիթթիի հաւանական յաջորդներն են Լրեան. Ժողովի Սանենա. պետ Պ. Մորքրա, որուն զրաղեալ նախարար Պ. Թիթնի եւ դատական նախարար Պ. Ռանչիթթի։

ՎԱՏԻԿԱՆ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱ

Վիլհելմ կայսեր մեկ փափաքը — Դիմումը։

Հռոմ, 6 մարտ.— Վատիկանի եւ դիւանագիտական շրջանակներու մէջ ենթադրութիւններ կ'ըլլան մօտերս դումարուելիք կարտինալաց Մոլլիին մասնակցելու կոչուած կարտինալներու ընտրութեան մասին։ Կ'երեւայ թէ Պիոս Ժ. կ'ուզէ գոհացում տալ Վիլհելմ կայսեր փափաքին, որ ատենէ մը ի վեր կը պահանջէ գերման նոր կարտինալի մը ընտրութիւնը։ Հիմա բանակցութիւններ կը կատարուին գերման կառավարութեան հետ։ Ամէնէն հաւանական ընտրելին է Միւնկենի արքեպիսկոպոս Ֆոն Շեթսի մանչերը։ Բնականաբար, հիմա չի խորհուիր լուրերդ մը նշանակել հանգուցեալ Լանեի նիս կարտինալին տեղ։ Ֆրանսայի եւ Վատիկանի միջեւ տիրող ձգտեալ լարութեանց պատճառաւ։ Վատիկան մնալու կամեցող Պիոս Սրբոյ Հոգեւոր Խորհրդարանը կարեւոր եւ տարպագական վիճաբանութեանց։ Ուստի Պ. Ճիուլիթթի պարտաւոր կը զգայ ինքզինքը պաշտպանել քաւելու, որպէս զի ծանուցեալ խնդիրներ ու գործեր եղեան վրայ չմնան։ Այս առթիւ Թագաւորը ընդունեց հրաժարած նախարարները, որոնք յեռայ խորհրդակցութիւն կատարեցին։ Բոլոր լրագիրներն ալ կուսակցութեանց խորհուրդ կուտան անհամբերն չդանուիլ, նախարարական ատենապետին վերջ տալու համար։ Կը կարծուի թէ նոր դահլիճը մեծ մասամբ պիտի կազմուի հրաժարած նախարարներէ։ Պ. Ճիուլիթթիի հաւանական յաջորդներն են Լրեան. Ժողովի Սանենա. պետ Պ. Մորքրա, որուն զրաղեալ նախարար Պ. Թիթնի եւ դատական նախարար Պ. Ռանչիթթի։

ՎԱՏԻԿԱՆ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱ

Վիլհելմ կայսեր մեկ փափաքը — Դիմումը։

Հռոմ, 6 մարտ.— Վատիկանի եւ դիւանագիտական շրջանակներու մէջ ենթադրութիւններ կ'ըլլան մօտերս դումարուելիք կարտինալաց Մոլլիին մասնակցելու կոչուած կարտինալներու ընտրութեան մասին։ Կ'երեւայ թէ Պիոս Ժ. կ'ուզէ գոհացում տալ Վիլհելմ կայսեր փափաքին, որ ատենէ մը ի վեր կը պահանջէ գերման նոր կարտինալի մը ընտրութիւնը։ Հիմա բանակցութիւններ կը կատարուին գերման կառավարութեան հետ։ Ամէնէն հաւանական ընտրելին է Միւնկենի արքեպիսկոպոս Ֆոն Շեթսի մանչերը։ Բնականաբար, հիմա չի խորհուիր լուրերդ մը նշանակել հանգուցեալ Լանեի նիս կարտինալին տեղ։ Ֆրանսայի եւ Վատիկանի մի

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Ֆէրիքէօյի ոստիկան արուեցաւ Գէյիքճէի ոստիկանապետ Միրլիվա Վասիֆ փաշայի։

—Միւթէսարիֆի ոստիկան՝ Պրիւսէլի օսմ. դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Ապաուլլան Խալիս պէյի։ Սալոնէի ոստիկան՝ էրթաղրալ դաւառին Իսարէի ժողովին անդամ Մաւսթաֆա պէյի։

—Պէրութի նահանգին Նասրէ դաւառակին գայմագամ անուանեցաւ Զորլուի նախորդ գայմագամ Ճէլալ պէյ։

—Առաջին կարգի Մէճիտիէ պատուանշան արուեցաւ արտաքին գործոց նախարարութեան Թարգման Սատէտտին պէյի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Սպարտայի Դ. ազգային հիւրանոցի տնտեսի Ալի Ռիզա փաշայի։ Երրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Գալաթիայի օսմ. դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Ապաուլլան Խալիս պէյի։

—Երկրորդ կարգի Շէֆգաթ՝ Կ. Գալաղայ գերմանական դեսպանատան պատհականութեան հրամանատարին կնոջ՝ Տիկին Գրունինկ Հանէի։

—Շապին Գարահիսարի գաւառին Էվգաֆի Տնօրէն անուանուեցաւ Գէրդաքլիսէի գաւառին Էվգաֆի Տնօրէն Օսման Ֆէվզի էֆ. որուն յաջորդեց Շապին Գարահիսարի գաւառին Էվգաֆի Տնօրէն Շեվզեթ էֆ.։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.—Ֆրանսական դեսպանատան գործակատար Գ. Գաբրիէլ, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ։ Գ. Գաբրիէլ ներկայացուցաւ Մեծ-Եպարքոսին, արտաքին գործոց նախարարին եւ խորհրդականին հետ։ Գ. Գաբրիէլ հայտնեց թէ երկրորդ կարգի դեսպանութեան բարձրացած է։

—Երուսաղէմի Ցունաց Պատրիարքական փոխանորդը, երէկ, Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ Մեծ-Եպարքոսին հետ։

ԲՐԻԼԷՆ (Գերմանիա) առնուած տեղեկութեանց նայելով, Ասարը Թէվֆիգ մարտանուէրի բոլոր չինութիւնները մարի վերջերը ուսարեալով, փարերը պիտի կատարուին։

ԿԱՑՍ. ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ.—Գոնութեամբ կը ծանուցանենք թէ Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է ասկէն կարգի Մէճիտիէ պատուանշան շնորհել արտաքին գործոց նախարարութեան թարգման Սատէտտին պէյի, գնահատելով անոր արժանիքը ու կարողութիւնը։ Սատէտտին պէյ ծանօթ է դեսպանական մարմնոյն եւ բարձր դասուն մէջ, ուր կը գնահատուի իր փայլուն յատկութեանցը համար. նաեւ իր ձեռնհասութիւնն ալ մեծապէս գնահատած է։ Կը շնորհաւորենք Ն. Վսեմութիւնը, կայս. այդ բարձր շնորհին արժանացած ըլլալուն համար։

ԿԱՑՍ. ՇՆՈՐՀ.—Վեհ. Սուլթանը բարեհաճեցաւ լիաւուն սոսկի շնորհել Թարգմ. լայն յանական բարեգործական Ընկերութեան, վերջերս արուած պարահանդէսին առթիւ ի նպաստ Թարգմ. աղքատներուն։

ՍՈՒՐԻՊ ԷՄԻՆԻ Օսման պէյ, փետր. 22ին ձիաւէն ճամբայ ելեր է դէպի Կ. Գալա։

ԱԻԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Սելանիկէն կը գրեն թէ Բամանովայի կրտսերէն գիւղաքաղաքը գանուող զինուորական ջկատը իմանալով որ չորկայ գիւղի մը մուսիթարին՝ Քիւրիայի ասանը ասանդմէն ազատուզակներ ապաստանած են, մօտեցեր են ասանին, սակայն ասուզակները կրակ բանալով փոքրեր են փախչիլ. զինուորները զանոնք հալածելով, ասուզակներուն ամէնքն ալ սպաններ են։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ Նախարարութեան գանձարանը հիւսը պատասխանց ուղղակի գանձարանի բարքերուն 1319 տարուան քանակութիւնը եւ Նախորդ տարիներէն նոյն տարուան փոխանցուած յանական գանձումը պարունակող վիճակագրութիւն մը՝ իւրաքանչիւր նահանգի ու գաւառակի հոլիները դատ դայ տալով։

ՕՍՄ. ՊԱՆՔԱՅԻՆ Էսկիշէհիրի հիւղի Տնօրէնը Գիւլէրկի գացեր է, ուսումնասիրելու համար հոն ալ մասնաճիւղ մը հաստատելու ծրագիրը, որ եթէ գործադրուի մեծ գիւրութիւն պիտի ընծայէ տեղւոյն մանարանի տերերուն։

ՈՒԽՏԱՒՈՐՆԵՐԸ.— Երէկ Կ. Գալաթ հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ 850 ուխտաւորներ ձիաւէն համբայ ելեր են դէպ ի Կ. Գալաթ եւ 635 ալ՝ դէպ ի Գէրութ։ 6,117 ուխտաւորներ դէպ ի հարաւային կողմը ճամբայ ելեր են եւ 13,863 ալ՝ ճանապ.։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ԼԱՏԻՆԱՑ ՊԱՏՐԱՐՔՈՒԹԻՒՆԸ.— Հռոմէն հեռեւալը կը հեռագրեն Բարիզի «Ֆիգարօյին» գործակալութեան.— «Աւստրիա-Հունգարիա եւ Գերմանիա կը շտապեն համոզել Վատիկանը որ Երուսաղէմի Լատինաց պատրիարքութեան պաշտօնը յանձնէ մանաւանդ Սալեսիոյ, պապական Նախին Նուրիրակ Եպիսկոպոսի եւ Տնօրէն Ազգանունդրոյ Պատանեաց կղերական վարժարանին, որ Աւստրիոյ պաշտպանութեանը տակ կը կրնայ։

ԶԱՒԱԹԻՈՑ Սակարանին վարչական խորհուրդին անդամ ընտրեցան եմմամկան 1321 տարուան համար, Զիսի էֆ. Նախագահ, եւ Գ. Գ. Մարիզ Գէնդանեան, Ժերէմի Մալիֆեան, Ապրահամ Քալէն, Նիքոլա Քալոնճի, Ֆէրիանեան Թալաս եւ Թիմոլեան։

ՍՊԱՆԴԱՆՈՑԻ տարքը, որուն վրայ յաւելում մը եղած է Տարեւելեանին մնացեալ ծախքերուն համար, 945,500 դրուշի վարձակալութեան արուեցաւ, անցեալ տարիէն 145,000 դրուշ աւելի։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԹԵԼ.— Ափրիկեան Տրիպոլէն մինչեւ Գինկոզի հեռագրական գիծ մը երկարելով Թարքերէն եւ Ֆրանսերէն հաղորդակցութեանց ձեռնարկուած է։

ԱՆԳԼԻՈՑ դեսպանատան խորհրդական Գ. Թաունլէյ, որ Ս. Պետերբուրգի անգլիական դեսպանատան խորհրդական կարգուած է, վաղը իր կոչ հետ Երուսաղէմ պիտի ուղեւորի։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ֆիրանական ընդհանուր հիւպատոս Գ. Գոր, երէկ, կ. Գալիս մամանց Արեւելեան ձեռնարկով։

ՊՈՒԼԿՍԲԻՈՑ դատական նախարար Գ. Սթայլով եւ հանձնաժողովի նախարար Գ. Բարով հրաժարեր են, վասն զի նախարարաց Սարէնբերգ չէ վաւերացուցած անոնց կատարած անուանումները իրենց պաշտօնատեղիներուն մէջ։ 1903 մարտ 31էն ի վեր կը վարէին այդ նախարարութիւնները։

ԱՅՖՈՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԻ կառավարիչ վախճանեալ Շերէֆ փաշայի մարմինը երէկ Կ. Գալիս փոխադրուեցաւ մանաւոր կառաքումով։

ՎԻԵՆՆԱՅԻ մէջ յաւելեալ գումարաւորութիւն ձկնորսութեան համաժողովին մասնակցելու համար հրաւէր ուղղուեցաւ կայս. կառավարութեան։

ԱԻՍՏՐԻԱՅԻ ազգասէրներէն, երէկ երեկուն, Եբրայեցի ազգաբնակներուն հանգանակեցին։

ԺԱՆՏԱՄՏ.— Թուրքի մէջ, վերին Եգիպտոս, փետր. 23ին ժանտախտ մեռաւ մարդու մը դիակը գտնուեր է։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՍԷՌ Օլկա շոգենաւը, ուր կը գտնուէին Բարթ-Աբթուրէն քարեր ծովային սպաներ, երկու նաւագ, երկու քաղաքային պաշտօնեայ եւ մէկ կին, առջի օրը Գալոյ նաւահանգիստը ժամանեց եւ երէկ Օսման ուղեւորեցաւ։ Ռուս դեսպանատան գինուորական կցորդը եւ Թարգման մը նոյն շոգենաւը երթալով այցելութիւն տուին Բարթ-Աբթուրէն այդ վերադարձողներուն։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՓՈՂՈՑՆԵՐԸ.— Բազմաքանակութիւնը որոշեց միւսանցներ հաստատել նախ Բերայի եւ յետոյ Դալաթիայի Գալոյ զանազան կողմերը։

ՀԻՒՄԱՅՏԻՆ ԴԻՄ.— Կ. Գալոյ մէջ կազմուած առաջնակարգ մարմինը որուն նպատակն է հիւծեալներուն ճարակումը աշխատելու նպատակով հարկ եղած միջոցները ձեռք առնել, որոշեց Կ. Գալոյ մէջ մասնաւոր վայր մը հատուցել, հիւանդներու քննութեանը համար։ Ամէն օր նոյն մարմնոյն անդամներէն բժիշկ մը այդ տեղը երթալով դիմող հիւանդները պիտի քննէ եւ է հարկին ձրի դեղ ալ պիտի տուի։

ԱՆՏՈՒԼԻ երկաթուղիի Ընկերութեան կողմէ Գալատա գիծին համար Գերմանիոյ մէջ չինել տրուած երկրորդ կարգի վագոն մը, երէկ, Սիրքէճի բերուեցաւ։

— Անատոլի երկաթուղիին 8րդ շաբաթուան (փետր. 19էն 25, Ն. Տ.) հասոյթը իւրաքանչիւր քիլոմէթրի համար սապէս եղած է.— Հայտար Փաշա-Էսկիշիրի գիծ (578 քիլոմէթր) 8,639 ֆր. Նախորդ տարիէն 2,352 պակաս եւ միւս շաբաթներէն ալ 92։ Էսկիշէհիր-Գոնիայի գիծ (445 քիլոմէթր) 6,009, տալի տարիէն 3,402 աւելի եւ միւս շաբաթներէն ալ 3,229։

ԶՈՐՈՒՄԻ գաւառի Ամէնա Գէմալ փաշա, երէկ, իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ԳԱԼՏԱՏԻ մէջ եւ չորկանները վերջերս բաւական անձրեւ տեղացեր են եւ Տիգրիս գետն ալ լորդեր է։

ԲԵՐԱՅԻ Ցունաց եպիսկոպոս Տ. Սամանիս հրաժարած ըլլալով, անոր յաջորդած է Անվէրսի յոյն հասարակութեան հոգեւոր հովիւ Տ. Եէննատիոս Թէմելիսը։

ՍԼԱՆԻԿԷՆ կը գրեն թէ վերջերս տեղացած անձրեւներուն հետեւանքով լեռներէն իջած քարեր փոքր են եղեր Թէսալոնիկ։ Կէվկիլիի եւ Կիւմիւնճէի մէջ տեղը։ Սէիլա գացող եւ ռեկէ Սէլանիկ ժամանող կառաքումները այդ տեղը կը կենան եւ ուղեւորները ուրիշ կառաքումը մը կը փոխադրուին։ Մանաւանդ կառաքումն ալ նոյն վիճակին ենթարկուած է, 68 քիլոմէթրին վրայ կամուրջ մը փլած ըլլալուն հետեւանքով։ Հիմա հարկ եղած միջոցները ձեռք կ'առնուին՝ քանի մը օրէն այդ երթեւեկութեանց կանոնաւորութիւնը վերահաստատելու համար։

— Սէլանիկի մէջ, անցեալ շաբաթ օրը ու գիշերը, փոքրիկ ծագելով ծեանելոյներու եւ խարխալ պատերու փլելուն պատճառ եղեր է։ Կիրակի առաւօտեղացած անձրեւը հանդարտեցուցեր է փոթորիկը։

ՀԻՒՄԱՆԻՄԱՆՈՒՐԻ մէջ Սարգիս անուն մարդու մը ասանը ձիւնին ծանրութենէն փլլելով, թէ՛ Սարգիս եւ թէ ուրիշ այլ մը ու երեք կին փլատակներուն տակ մնացեր են։ Այս վերջինները ողջ ազատուեր են, բայց Սարգիս մեռած գտնուեր է։

ԴՐՈՒՄԱՐԿՂԻ ԽՈՐՏԱԿՈՒՄ.— Զալթիր Խավեար խանին պահպանողներէն Խարալանպ, տալի գիւղերը ալչէ կ'անցնէր նեղուղին դան կղպանքը. վասն զի կարգ մը լեռամայթփոխներու դրամարկղները կը պահուին հոն։ Խարալանպ կղպանքը բաց գտնելով, խուզարկութիւն կ'ուրեց եւ տեսաւ թէ լեռամայթփոխ Եանեալը Եանիի եւ ընկերոջը՝ Բանեսոթ Մէրճանիթեանի դրամարկղին կղպանքին տեղը կտրուած ու դրամարկղին վրայ գաղերաս յատուկ լապտեր մը ու գործիքներ կան։ Խարալանպ միւս պահպանողներուն իմաց տալով, խանին ամէն կողմերը խուզարկութիւն կատարուեցաւ, սակայն օտարական մարդ չտեսնուեցաւ։ Մենեկպասէը իմանալով լուրը տաւաս տարիկանութեան որ քննութիւն կատարելով հասատաց թէ դուրէն դրամ մտած ըլլալու նշան մը չկայ։ Այդ լուսայոփ-խնները երկի իրենց դրամարկղները բանալով հասատաց թէ բան մը պակաս չէ։ Քննութիւնները առաջ կը տարուին։

ՍԻՐԱՆ ՄԸ.— Երէկ իրիկուն ժամը 10 ու կէսին Բէշիքթաշի մեկնող կառաքումը Գարթալի եւ Պասթանճիի միջեւէն անցած պահուն, կառաքումին պատ՝ Լազարեանի էֆ. դիպուածով վար ինկաւ եւ վիրաւորուեցաւ։

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՆՈՒԱՊԱՀԱՆԴԷՍԸ

Ազգ. Հիւանդանոցին ի նպաստ արուելիք տարեկան նուագահանդէսն արտասովոր կայտերկան բարեհաճ Թալատաս Թիւրը շնորհուած ըլլալով, հաղորդակցութիւնը իսկոյն ձեռնարկած է նախապատրաստութեանց։

Կարգադիր մասնախումբը կազմուած է նախագահութեամբ Վսեմ. Դարբիէլ էֆ. Նորատունկեանի։ Գանձապետութիւնն առանձնած է Մարդէն էֆ. Յակոբեան եւ քարտուղարութիւնը՝ Կարապետ էֆ. Խորասանեան։

Նուագահանդէսը տեղի պիտի ունենայ Մարտ 26ի երեկոյ օրը, Թիֆլիսցւոյ Գազապետական Թատրոնին մէջ, մասնակցութեամբ հայ եւ օտարազգի արուեստագէտներու։ Տարակոյս չլինիր որ ինչպէս ամէն տարի նոյնպէս եւ այս անգամ ալ բարեխղճութեան-գեղարուեստական ցերեկոյթը պիտի գտնէ նոյն լիակ ընդունելութիւնը հանրութեան ամէն դասակարգերուն կողմէ։

Երուսաղէմի Գաս. Փոխանորդ Տ. Գէորգ եպիսկ. Երէցեան երէկ Բ. Դուռը երթալով, տեսակցութիւն մը ունեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսի հետ։

—Էջմիածին հասած լուրերու նայելով՝ եկեղեցական կալուածներու խնդիրը վերջնական համար Զարին հրամանով կազմուած յանձնաժողովը առանց բան մը պակասելու, հասատաց է նախկին որոշումը։ Կը կարծուի թէ Ս. Հայրապետը նորէն դիմում պիտի ընէ Զարին։ Կ'ըսուի թէ Երեւանի Առաջնորդ Տ. Սուքիաս արքեպիսկ. Պարզեանց, որ Ռուսիոյ ներսերը զրկուած էր, թոյլատրութիւն տացած է կալվոս դառնալու եւ յատկապէս մարդ գացած է զինքը բերելու համար։

—Ս. Պատրիարքը երէկ նախագահեց Մայր եկեղեցւոյ արարողութիւններուն եւ Ճաշու գրքէն վերջ քարոզ մը խօսեցաւ, բնաբան առնելով Յովհ. Աւետարանի «Այսուհետեւ եւ մեզ՝ օրք այլոցի չարել զմեզ մոնել ունիմք զբաղմութիւն վկայից, զնդարարութիւն զամենայն ի բաց ընկեցուք, եւն.» խօսքը։ Ցիշեց մեր նախնեաց եւ հայրապետներուն եկեղեցասիրութիւնը, որոնց միայն նպատակն էր պահպանել եկեղեցին ու կրօնքը։ Եւ մենք այսօր երբ ունենք պարզ բարերարութիւն մը հ'ընենք եւ կամ եկեղեցասիրութիւն մը ցոյց կուտանք, կը հպարտանանք անմիջապէս, բրածնիս ունենք նշանակելի բան մը տեղ դնելով։ Ն. Սրբազնութիւնը վերջացուց մտքերնիս ունենանք մեր հայրապետներուն եւ նախնիքներուն հաւատքը եւ եկեղեցասիրութիւնը։

—Բերայի քարոզիչ Տ. Հմայեակ Սրբազան, երէկ ընդունեց եկեղեցական եւ աշխարհական ծանօթ անձնաւորութիւններու։ չնորհաւորական այցելութիւններ, իր անուան տօնախմբութեան առթիւ։ Ս. Պատրիարք Հայրն եւս չնորհաւորական քարթ մը ուղղեց։

— Աղթամարայ մթրաններէն Տ. Ղեւոնդ վրդ. Յովհաննէսեան ոտքէ ոտաբոս իր մէկ քանի լուսնանքներուն պատճառաւ Աղթամարայ կաթող. Տեղապահ հանդիսացեալ Տ. Արսէն վրդ.ի կողմէ տպագրութեան համար հրատարակուած Ս. Առաքելոցն ծանուցը դրկուած էր։ Այս անգամ լրջելով վարդապետը խնդրագիր մը ուղղելով Պատրիարքարան, թոյլատրած է որ բաւ համարեալ իր տպագրութիւնը. եւ որպէսզի Աղթամար երթալով Ծառայելու Աթոռին՝ իրեւ պարկեշտ միաբան։

— Սերբատիպ Առաջն. Փոխանորդ Տ. Սահակ վրդ. Օտապչեան Պատրիարքարան զրկած է իր եռամեայ պաշտօնավարութեան ընդարձակ մէկ տեղեկագիրը։

—Հանդուցեալ Տ. Խորէն Ա. քհն. Փէչիլիանեան, որուն օձման եւ յուղարկաւորութեան հանդէսը կը կատարուի այս առաւօտ ի Մայր Եկեղեցի, 25 տարի վարած է Կրօն. Ժողովին դիւանադպրի պաշտօնը եւ զանազան ժամանակներու մէջ ալ անդամակցած է Կրօն. Ժողովին եւ Պատրիարքարանի միւս ժողովներուն։ Հմուտ էր ֆրանսերէն լեզուին եւ Պատրիարքարանի մէջ պաշտօնի կոչուելէ առաջ Սիւսարի ձեմարանի վարժարանի Տեսչութեան պաշտօնը վարած է, մեւնոյն տաեն կրօնագիտութեան ուսուցիչ ըլլալով։ Իր հեղինակութիւնն՝ Քրիստոնէական մը ունի։ Հանդուցեալը վեց տարի է վեր հանգստեան կոչուած էր եւ կանոնաւորապէս Պատրիարքարանէ կը ստանար իր տարեկանը։ Քահանայ ձեռնադրուած է 1868ին։

—Ֆրանս տնուն Ցայն ազգէկ մը տալի օր Պատրիարքարան դիմեց եւ ընդունեց Հայ Եկեղեցիին։ Ցիշեալ Օրիորդը երէկ Սկիւտար Ս. Խաչ եկեղեցիին մէջ պատուեցաւ տեղացի երիտասարդի մը հետ։

Ցաւով կը ծանուցանենք մահը Տիկին Մաննիկ Ունենեանի, մայր՝ Պոլսոյ ազգային ընկերութեան լիազօր գործակալ Արշակ էֆ. Ունենեանի։ Հանգուցեալին մարմինը Բերայէն փոխադրուած է Գարթալ. իր ծննդավայր գիւղի եկեղեցին, ուր կը կատարուի այսօր յաղարկաւորութեան արարողութիւնը։

Մեր ցաւակցութիւնները կը յայտնենք, այս առիթի առթիւ, Արշակ էֆ. Ունենեանի եւ իր պարագաներուն։

Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Ի Թիֆլիզ հանգուցեալ Տիկին Իսկուհի Բրիստափորեանի յաղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 100 դրշ. նուիրած է Հիւանդանոցս Տիկին Եղիսաս Մ. Նշանեան ի Տփխիս։

—Հանգուցեալ Տիկին Տիրուհի ձ. Սիսեանեանի յաղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 108 դրշ. նուիրած է Հիւանդասացս Բարեղ էֆ. Ս. Մանուկեան եւ 54 դրշ. Տիգրան էֆ. Խ. Տաշմամեան ի Գիւմրի։

—Տիգրան աղա Թովմասեան ի Աւլանպէկ իր հանգուցեալ կողակցին յաղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի 56 դրշ. նուիրած է Հիւանդանոցս։

—Հոգաբարձութիւնս չնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ՝ Իմանէթ հաստատուլ կրօնիկ էֆ. Փոփաղեանի ամուսնութեան արթիւ յարեկանին առթիւ փոխան ծաղկեփունջի 120 դրշ. նուիրած է Հիւանդանոցիս Մկրտիչ էֆ. Բանթիկեան ի Մանչէսթր։

—Օրիորդ էֆ. Ս. Թաշճեան ընդ Օր. Մարի Էմէրիխեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի 54 դրշ. նուիրած է Հիւանդանոցիս Գարեգին էֆ. Զիլինկիրեան։

—Վիլլէն էֆ. Դամլաբեան՝ ընդ Օր. Մարի Շիշմանեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի 95 դրշ. նուիրած է Հիւանդանոցիս Թաղար էֆ. Ա. բեան։

—Հանգուցեալ Խալիկ էֆ. Մարաբասեանի յաղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս. Արամ էֆ. Մարարբասեան 2 օսմ. սոկի, Տէր եւ Տիկին Ն. Ճիվանեան 120 դրշ., Տէր եւ Տիկին Ե. Մալլեմեան 108 դրշ.։

—Ի Բարիզ հանգուցեալ Արտաւազդ էֆ. Արապեանի յաղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս. Այրի Տիկին Աղաւնի Տօղոմեանեան 108 դրշ. Տէր եւ Տիկին Բիւզանդ էֆ. Իւրարեան 108 դրշ։

—Հոգաբարձութիւնս չնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Վասիլ աղա էֆ. Մանուկեան՝ 3, եւ Գարեգին էֆ. Մանուկեան մէկ օսմ. սոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս վասն յաղարկաւորութեան իրենց ազգական քրոջ Տիկին Սարգանիկ Անդրանիկեանի։

(Հոգաբարձութիւն)

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՊՈՒՍՊԷՆ ՍԻ ՖԵՖՕՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՍՈՒԼԹԱՆԻ ՊՈՒՐՋԸ

ՌՈՒՍԵՐՈՒՆ ՆԱՀԱՆՋԸ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 9 մարտ.— Բեդերպուրկէն կը հեռագրեն Թայմզի թէ պաշտօնական վիճակագրութեան սը նայելով Մուքդէնի ճակատամարտերուն առաջին տասը օրերուն մէջ Ռուսերը կորսնցուցած են 33,000 հոգի, որոնց 830ը՝ սպայ։

— Թայմզի Թղթակիցը կը հեռագրէ նաեւ թէ Զարքոյլ-Սէլօ ժամանած են Բուրջթաքի զօրավարին կողմէ տեղեկագիրներ, որոնք չատ ծանր հանգամանք մը ունին եւ կը ծանուցանեն թէ ճակատական մեծ զօրութիւններ կը գտնուին Մուքդէնի հիւսիսային արեւելեան կողմը, որպէս ասնասան բանակը հարկադրուած է անմիջապէս եւ քաշուելու այդ տեղէն։ Մուքդէնի հիւսիսային արեւմտեան կողմը բաւական թնդանօթաձգութեան մը ձայները կը լսուին՝ գերեզմանները կողմէն, ուր ճակատամարտ մը կատարուելու վրայ է։

ԹՈՒՐԻՕ.— Ռիւթեր կ'ըսէ.— «Պատերազմի դաշտէն առնուած վերջին լուրերու նայելով յայտնի է թէ Բուրջթաքին զօրավարին բանակը եւս մղուած է։

ԹՈՒՐԻՕ.— (Պատասխան) — Օնամա Մարէշալը հեռեւեալը կը հեռագրէ.— «Իւսերը, ամբողջ ճակատին վրայ եւս մղուած ըլլալով, այս առաւօտ (չորեքշաբթի) սկսան նահանջել։ Ճակատները ուժգնօրէն կը հալածեն զանոնք։»

— Ռիւթեր կ'իմանայ թէ ճակատները կտրած են երկաթուղիին հաղորդակցութիւնները Մուքդէնի հիւսիսային կողմը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Ռիւթերի Թղթակիցը հետեւեալը կը հեռագրէ Օքսֆորդէն զօրավարին բանակներէն.— «Արեւմտեան ճակատական բանակը կարգ եւ քանդեց Մուքդէնէն Թիէ-Լինկ տանող երկաթուղին։ Ռուսերը Մուքդէնի հիւսիսային կողմի ճամբաներուն վրայ քաշուեցան։ Ճակատական նոր բանակին ձախ կողմի զօրախմբերը Լիաքանօրսի մօտ կատաղի ճակատամարտ մը ունեցան Ռուսերուն հետ, որոնք թիւով եւսապատիկ աւելի էին։ Ռուսերը այդ ճակատամարտին մէջ առաջնորդեալ հազար հոգի կորսնցուցին։ Ռուսերուն ալ նահանջեց։

—Օնամա մարէշալը կը հեռագրէ թէ Ռուսերը ամէն կողմէ եւս մղուած են և թէ կը նահանջեն՝ ճակատներէն հալածուելով։

—Ճակատները յարգեցին չինական գերեզմանները։

—«Մէնթրել Նիւզ»ի Թղթակիցը կը հեռագրէ թէ Թղթակիցները մինչեւ հիմա որ եւ է մանրամասնութիւն տարած չեն, միայն սա յայտնի է որ բոլոր ճակատամարտներուն արդիւնքը եղած է ճակատներուն յաղթանակը եւ Ռուսերուն նահանջը դէպ ի հիւսիս։ Զինուորական գործողութեանց նկատմամբ դեռ մանրամասնութիւն չկայ։

ԲԱՏԻՋ.— Վլատիվոստոքի եւ ուսական բանակներուն միջեւ բոլոր հաղորդակցութիւնները խզուած են։ Թունելներու, խաւարներ բանեցին փոխադրամիջոց որոնք պաշար կը տանէին Վլատիվոստոք։

ԲԵԴԵՐՊՈՒՐԿ.— Բուրջթաքին զօրավարը մարտ 9 թուականով հեռեւեալը կը հեռագրէ.

«Հուն-Հոյի ամէ եղերքին վրայ ճակատներուն յարձակողականը կը շարունակէ։ Ճակատները հիւսիսային արեւելեան կողմէն կը յառաջանան եւ մասամբ ալ հիւսիսէն դէպ ի Մուքդէն։ Ռուսերուն կեդրոնը սա ձախ թեւը, առանց ճակատամարտի, կը քաշուին դէպ ի սամար դիրքերէ՝ Հուն-Հոյի ամէ եղերքին վրայ։ Ճակատներուն յարձակումները, մեր հիւսիսային դիրքերուն դէմ, Մուքդէնի մօտ, եւս մղուեցան, մեծ կորուստներ պատճառելով ճակատներուն։ Արեւմտեան ճակատին վրայ ճակատները ուսական դիրքերուն վրայ յարձակեցան՝ նեւսիթեան գիւղին մօտ, բայց եւս մղուեցան։

ՊԱԼԹԻԿԻ ՆԱԻԱԲՍԺԻՆԸ

ՌՈՒՍԻՍ. ԿԸ ԴԱՌՆԱՑ

ԼՈՆՏՈՆ, 9 մարտ.— (Խիստ վերապահութեամբ).—Տկլի թէլեկրաֆ սա հեռագիրը կը հրատարակէ.

«Զարոյց կայ թէ Պալթիկի ուսական նաւատորմիղը Ռուսիա պիտի դառնայ։

(Մինչ հեռագիրները եւ տարբեր կարծիքներ հրատարակուած են այսօրուան մեր Գիշերուան Հեռագիրներուն մէջ)։

ԲԵԴԵՐՊՈՒՐԿ.—Այսօր տարածուեցաւ Ռուսիոյ եւ Գալկոթիոյ միջեւ եղած ուսական կարգադրութիւնը։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ Երեսփ. ժողովին մէջ նախարարական մեծամասնութիւնը իջնած է 24, 26 եւ 28 ձայնի։

— Անգլիոյ պատգամ իր զեղչի տակը հարիւրին երեքէն երկուքը կիսէ։

ԳԱԼԱԹԻՈՑ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԵՏՐՈՒԱՐ 24 Փետրուար

Օսմ. Բանսոլիսէ Մէջայ.	Օ. Ո.	98 33
Ամէնէն բարձր գին	»	98 34
Ամէնէն վար գին	»	98 29
Բուսէլիի երկաթուղի գոց	ֆր.	133 —
Ամէնէն բարձր գին	»	133 37
Ամէնէն վար գին	»	133 —

ՄԱՐՏ 25 Փետրուար

Օսմ. Բանսոլիսէ Մէջայ. Ֆ. Կ.		98 31
Բուսէլիի երկաթուղի	ֆր.	132 75
Շիրքէթի Խայրիէ	»	30 —
Օսմանիէ	»	— —
Ռէյմի	»	16 12
Օսմ. Պանքա	»	— —
Ցունական Պանքա	»	432 50
Տերքոս	»	251 —
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	»	4 05
Թրամուէյ բամնեթաւղիք	»	6 25
» մուխանա	»	2 10
» պարտաթաւղիք	»	485 —
Բարափ Կ. Պոլսոյ	»	515 —
Թրանսվալ	»	97 —
Գրէտիի Ֆոնսիէ Լիժէրսիէն Ա	»	302 50
» » « Բ	»	269 —
Լավրիոմ	»	47 —
Անատոլիի երկթ. բամնեթաւղիք	»	13 —
» » պարտաթաւղիք	»	528 —

ՓՈԽԱՆԱԿԱՓԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	— —
» » » չէք	»	110 15
Բարիզ » »	Ֆր.	22 85
» » » չէք	»	— —
Գերլին անտոկոս չէք	մարք	18 56
Վիէննա չէք	Ֆիորր.	21 75

ԴՐԱՄԱՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	97 23
Անգլիական ոսկի	»	110 04
Բոլ Իմբերիալ	»	90 —
Բրիմից	»	51 08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108 08
Մէճիտիէ	«	— —
Բուսալի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8 58

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 9 Մարտ		
Անգլիական Գոնսոլիտ		91 50
Միացեալ Օսմ. պարտք	բաց.	89 75
	գոց.	89 63
Օսմանեան Պանքա		14 12
Ռուսական 1888–1889		88 75
Հելլենական 5 %		49 75
» Մենաբոլ		51 —
Պուլկարական 1892		97 50
Էվիրսիէն իւնիֆիէ		106 50
Ճապոնական %		87 —
Թրանսվալ		3 75
Զէրքիրտ		1 75
Փոխանակագիր		25 33¾
ԲԱՐԻԶ, 9 Մարտ		
Ֆրանս. Ռանթ 3 %		100 50
Միաց. Օս. պարտք.	բաց. զ.	91 17
	գոց. »	91 10
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	605 —
Օսմանիէ	»	— —
Բուսէլի երկաթուղի	»	136 —
Օսմ. մաքսատուն	»	475 —
Օսմ. Ռէյմի	»	370 —
Բրիտանիէ Թիւրք 4 %	»	514 —
Քոլէի Լիոնէ գուբնոր կա.	»	1157 —
Իտալական Ռանթ	»	104 80
Սպանիական արտաքին	»	92 15
Աւստրիական	»	102 90
Թրանսվալ	»	96 50
Ռուսական 4 % 1901	»	89 —
Զէք Լոնտոնի վրայ	»	25 210
Դրամագրգ	»	— —
ՎԻԵՆՆԱ, 9 Մարտ		
Փոխան. Լոնտոնի վրայ	Ֆր.	239 90
Բուսէլի երկաթուղի	»	141 25
Օսմ. Ռէյմի	»	334 —
ԳԵՐԼԻՆ, 9 Մարտ		
Միացեալ պարտաթուղթ	Ֆր.	89 20
Բուսէլի երկաթուղի	»	135 25
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	104 40
Փխն. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 335
ՊՐԻՍԼ, 9 Մարտ		
Օսմ. միացեալ պարտք		— —
Բուսէլի երկաթուղի		— —

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ եւ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱՐՈՒՅԹ

386 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 386

ԾԱՆԻ ԳԱՐԵԳԻՆԱՅԱՆ ՎՐ

Առաջնակարգ Ընկերութիւն

Հոնկրոշազ

Ընդհանուր Ապահովագրութեանց

ՀԻՄՆԵԱԼ 1857ԻՆ ԱՐՔԱՅԱԿԱՆ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿՈՎ. ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ Ի ՊՈՒՏԱԲԷՇԹ

ԿԵՆՆԱՑ ԲԱԺԻՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ՎՃԱՐՈՒԱԾ 332 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔԻ — ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ 114 ՄԻԼԻԱՐԴ ՖՐԱՆՔ — ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼ ԳՈՒՄԱՐ 461,035,390 ՖՐԱՆՔ

Ոչ Ընկերութեան պայմանները՝ Թուրքիոյ մէջ գործողներու Ընկերութեանց պայմաններէն, ԱՄԷՆԷՆ ՆՊԱՍՏԱՒՈՐՆԵՐՆ ԵՆ։

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ խիստ օգտակար պայմանագիրով ու ամուրցելի դրութեամբ։— ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ Ի ԴԷՊ մահու եւ կենաց՝ շահաբաժնի մասնակցութեամբ եւ երաշխաւորեալ տոկոսի տուչերով, ինչպէս նաեւ աղջկանց դրամագլխի ու մանչ մանչոց դրամագլխի կազմութեան, եւ ցմահ գանձելի տարեթոշակներու։

Կ'ԱՐԺԷ ՈՒՐԵՄՆ ՍՏԵԼՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԵԼԷ ԱՌԱՋ ԱՆԴԱՄ ՄԸ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՍ ՊԱՏՄԱՆՆԵՐՆ ԱՋՔԷ ԱՆՇԲՆԵԼ։ Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար, դիմել Ընկերութեան Ընդհանուր Գործակալութեան։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆ Է՝ ՕՍՄԱՆՅԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆԴԱՌ

ԴԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՈՒԱՒՈՐ ՈՒ ԶԵՌՆՇԱՒ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ ԿԸ ՓՆՏՌՈՒԻՆ ԽԻՍ ԳՈՀԱՑՈՒՑԻՉ ՊԱՏՄԱՆՆԵՐՈՎ

Մեր գործակալ Տ. Պ. ՏԱՎԻՏՅՈ եւ Ընկ. Գալատիոյ խան, թիւ 5, Ղալաթիա

Ընդհ. Գործակալ բովանդակ Թուրքիոյ ՕՐԴԻՆ Ն. ՊԱՌՆԱԳԱՆԻ Պոլիս Պառնաբաս խան

13 24—50

ԲԱՂԴԱՒՈՐ ՄԱՑՐ ՄԸ

Նիհար, աղազուն, վատոյժ, հիւանդկախ աղաքը երբեք չէի սիրեր, միշտ կը փափաքէի գիրուկ, Քամուկ, զուարթ, կայտառ տղաք մեծցնել։ Կատարելապէս համոզուած էի որ ապագային ուժեղ, կայտառ եւ կորովի զաւակներու արժանանալու եւ զանոնք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժեշտ էր աղայ հասակէն ուշադրութիւն ընել անոնց տրուելիք սնունդին։ Հետեւաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը վեց ամսու եղաւ, հետամուտ եղայ ամէնէն լաւ անունդը տալ անոր եւ թշնամի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՅԱԼԻԷԼԻՆով սնուցանել զայն։

Տղեկը մեծ ախորժով կ'ուտէր այս ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՅԱԼԻԷԼԻՆը եւ քանի ուտէր կը դիրնար, կ'ուժգնանար ու կը կայտառնար։ Այսպէս քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ ակռայ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսանք մտահոգ ըլլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ աղոց յատուկ ակռայ հանելու ցաւերն ու փորհարութիւնը պիտի ունենայ։ սակայն տղեկը առանց ոեւէ հիւանդութեան ակռան հանեց, խաղալով ցատկելով եւ չարունակեց աճիլ ու զօրանալ։

ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՅԱԼԻԷԼԻՆով հինգ զաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երեքը մանչ, փարք Աստուծոյ ամէնքն ալ 25—30 տարիքը հասան առանց բնաւ հիւանդանալու և քաջառոյգ երիտասարդներ եղան։ հետեւաբար իր սրտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՅԱԼԻԷԼԻՆով մեծցնեն իրենց զաւակները։

Բարիզ Գօնաբարթ փողոց Թ. 17
ՍԱՐԿԻՍԻԱՆ ԺԱՆԻՆ
ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՅԱԼԻԷԼԻՆը կը ծախուի կ Պոլսոյ և գաւառներու մեծ դեղարանները ու դեղի մթերանոցներուն մէջ։

61 8—26

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 Օգոստ. 2/14 եւ 1310 Սեպտեմբեր 20 բուսակիր Ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Փարաքէյ, Եանի խան եւ կամ հետեւեալ հասցէներուն.—

Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս Մ. Մ. Ի. Սաաղ եւ Ռասիդի, Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահէք գարու թիւ 10
Մաքրեդիւղ, Մ. Ա. Անէլիմէտ, կայսրանի հրապարակ.
Գասրգիւղ, Բեսմիլ էֆ., չուխայի հրապարակ.
Գասրգիւղ, Մ. Ա. Անդրէա, Մսաա հասասէի.
Պէյօղլուքէրէ, Մ. Ա. Տէմարլի.
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բիրմանց, թիւ 13. Թիւնել խան.
Ղալաթիա, Մ. Էդիէն Փրեմէղի, Թիւնէլքէլի խան.
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց.
Տիւլի, Մ. Ե. Ֆոսէ, Պէյօղլուքէրէ մասրէսի, թիւ 137. Մեծ Կղզի, Բեսալ էֆ.
Բ. Սամարքան, Բէնիէք.
Պոլիս Մ. Միւնիր պէյ, Թիւրգդիլ խան, թիւ 8 եւ 9, առաջին յարկ։

Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

17 48—50

CAISSE PATERNELLE

ՓԷՍ ԲԱԴԷՐՆԷԼ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ԲԱՐԻԶ 1841 ԻՆ

ՊԱՅԾԱՌ ՀԱՅԵՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇԵՌԻՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐՁԱՆՆԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼԽԻՆ ԵՒ ԱԶԱՏՍՏԻ » 62,750,000

Ուրեմն ընթացիկ ապահովագրութեանց զուտարիւն վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՓԷՍ ԲԱԴԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը գեր ի վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութիւնէն։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրերէն, ինչպէս

Մ. ՌՈՆՆԷ ՊՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտիտ Լիոնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ՄԱՐԻՈՒ ՏԸ ՖԼԷՒՌ, Դրանսատլանտիք ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, նախկին գանձապահ.
Մ. Օ. ՄԱԶԸՐԱ, Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիոնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Գ. ԱՍՏԱՒԱԾԱՏՈՒՐ
Սթամպուլ, Սուլթան-Համամ, Բասամ Քաթրճիօղլը

Ընկերութեան վրայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիոնէի.
ԾԱՆՕԹ. — Շահաւոր դիրք պիտի տուի այն քննիչին որ կարեւոր արդիւնք մը իրագործած ըլլայ անենապակ։

28 36—50

ԼԱ ՖԻԼԻ-ԵՄՈՐԻ

ԱՄԵՆԱՀԻՆ ԵՒ ՍՄԵՆՆԿՍԲԵՒՈՐ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐ. ԸՆԿ.Ը

Զուտ փոխադարձ, հիմնեալ 1845ին

Կը գործէ 82 կառավարութեանց հսկողութեան ներքեւ

1903 Դեկտեմբեր 1ին երաշխաւորեալ գումարն է ֆր. 1,827,000,000

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐԻ 812,711 ապահովագրեալ ունի որոնց կը կազմեն Ընկերութիւնը ստանց կը պատկանի բոլոր շահերն 1903ին ապահովագրելոց վճարեալ շահաբաժիններու գումարը ֆր. 27,670,882։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐԻ տեղեկագրքան բոլորը մէջեւ հիմա ուրիշ որեւէ Ընկերութեան մը լանձնուած բոլոր թերներէն աւելի անկասկած եւ շահաւոր պայմանագրութիւնն է, յանձնուած օրէն սկսեալ անվնասելի է, ըստ դրդումն, համբերութեան, մահուան տեսակներուն եւ պատճառին, անձնապահութեան եւ մինչեւ իսկ պ տերազմի ատեն։ Տիեզերական բոլորը կ'երաշխաւորէ փոխադարձութիւններ երեք տարի ապահովագրին վճարելէ յետոյ առանց յետագայ ապահովագրէն հաշուի առնելու, այս փոխադարձութեանց գումարները դատ դատ նշանակուած են բոլորին մէջ. 30 օր պայմանաժամ իւրաքանչիւր վճարման համար առանց տոկոսի, վճարումները դադրեցնելէն մինչեւ 5 տարի վերջին նշանակելու առանձնաշնորհում, յետամնաց ապահովագրիները 5 առ 100 տոկոսով հանդերձ վճարելով, մէկ տարեվերջ ընելէ յետոյ իրաւունք կոչուած կայ։ Ապահովագրութեան երկարաձգում, բոլորին մէջ նշանակուած ժամանակամիջոց մը համար, այնպէս որ այդ ժամանակամիջոցին մէջ եթէ մահ պատահի, ապահովագրեալ գումարը կը հատուցուի ամբողջութեամբ, առանց հաշուի առնելու անվճար մնացած ապահովագիները։

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐԻ 4 առ 100 տոկոսաբեր պայման ալ ունի, որ ուշարկի մէջ ցարդ գտնուած պայմաններէն ամէնէն աւելի նպաստաւորն է։ Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել

Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
Գալաթա Հաւիթալ խան
Ճ. ՈՒ. ՀՈՒՍԻԹՕՂ ԵՒ ԸՆԿ.
Ընդհանուր-Բնիկ գործակալաց
Վոյվոտա փողոց. Վիրմալիս խան
Ղալաթիա
Ա. ՋՈՒՀԱՃԵԱՆ
22 35—50

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Ժամանակացոյց կառախմբ. հրթռեկ. 1905 մարտ 1 (Ն.Տ.) չորեքշ. օրէն սկսեալ

ԳՕՆԻԱ—ԷՐԷՃԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ

Կայարան		Ապր. Ա. Ճմբ. Առաւ.
		622
Գոնիա	մկն.	11 —
Գալին խան		11 31
Զուսրա		12 15
Արբդ Էօրէն		12 43
Մանասուն		1 12
Գարման	ժմ.	1 43
	մկն.	1 58
Սիարօվա		2 24
Այրանը-Տէրպէնտ		3 14
Սլոմա		3 50
	ժմ.	4 15
Էրեւլի	մկն.	4 35
Պուլկուրլու	ժմ.	4 50

ԴԱՐՁ

Կայարան		Ապր. Ա. Ճմբ. Իրիկ.
		621
Պուլկուրլու	մկն.	5 5
	ժմ.	5 23
Էրեւլի	մկն.	7 20
Սլոմա		7 47
Այրանը-Տէրպէնտ		8 31
Սիարօվա		9 13
Գարման	ժմ.	9 37
	մկն.	9 52
Մանասուն		10 25
Արբդ Էօրէն		10 54
Զուսրա		11 30
Գալին խան		12 6
Գոնիա	ժմ.	12 35
	իրիկ.	

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՅՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՍԹԱՍԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները դուռ առնել. պարզապէս չենուած ըլլալով, իրենց ուժականութեամբ այնքան գնահատուած են, որ աշխարհիս ամէն կողմը տարածուած են եւ բոլոր ընտանիքները, դերձակները ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պատուոյ վկայական եւ շքադրամ ստացած բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներու մէջ։

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Գօն Մարշէի դիմաց թիւ 343 եւ 343 կրկին։
) 2. » » Կալաթա Սերայի դիմաց։
Կալաթա) 1. Սինկէր խան Թիւնէլի եւեւ։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։
Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։
Սկիւտար) Զարլը պոյ, թիւ 120։

Դասերը եւ նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 եւ 343 կրկին, Սարդիս պէյ Տիւղ օղլուի մուտքը։

16 22—50

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱՒԻՔ

Ընդմէջ Հալի Կ. Պոլսոյ եւ Օսկսայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1068	Գոմս	1497	Գոգս	1011	Մարս	724	Բազարիս	186
Ալէքթ	3007	Գոնկս	1906	Գրոսոս	1695	Մարէնկս	2273	Ճաֆթ	1113
Անեմէլ	1841	Գորսս	895	Լիբս	775	Մարգէրս	3760	Ջիբ	1735
Արիսաբ	2377	Գիրս	4311	Լիտալիս	1581	Մ բասս	3857	Սիլվիս	1193
Գասանս	1322	Տոմինս	987	Լիտաու	3721	Միլ	1057	Սբ բրս	1203
Գորսամինս	1264	Տուրս	2383	Հորամիս	3650	Մս զէպէլ	1735	Թասսս	1323
Գրամս	1076	Տրաբս	1713	Հս մէրէ	895	Մուրս Ա	2419	Բ. Ուիլսն	1546
Գրիւնս	841	Տիտամս	5[illegible]4	Իսկս	2554	Նէրս	1033	Բոբս	3327
Գընֆամս	448	Իսլրս	2464	Իսաոնս	5[illegible]40	Օնս	4166	Բոլէտս	1470
Գէլրս	1871	Լիտորասս	1530	Ճանս	1060	Օնս աբրս	4036	Բս բիսս	487
Դամիրս	1337	Լերտաս	1341	Գէսս	1053	Օրլանս	1535	Ուրպինս	2429
Դամէս	1244	Տիտս	954	Գուրինս	2307	Բալէրմս	1687	Վասրս	1914
Դաբս	1664	Տինեմոս	1323	Գոմնս	1760	Բոլս	510	Զոլս	1289
Զիքակ	2739	Ցլանմինկ	849	Լէս	1033	Բալեցս	1229	Վալնուրն.	2396
Մրեբրս	1391	Տրանսիտաբ	4532	Լէբանս	2272	Բրինսլս	1663	Եէտս	135[illegible]
Գլիս	2697	Դամիլես	3069	Լիվորնս	1643	Բոլս	1813	Էէրս	120
Գոլորասս	4335	Գիկանս	1343	Լուէս	3[illegible]	ոմէս	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած են։

Ալէքսս չոգենաւը, նաւապետ Հիք։
Ալէքսս չոգենաւը, նաւապետ Բէյսրա։

Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը սպասուին։

Օսբրիա չոգենաւը, նաւապետ Հէյզ, մայիս 27ին։
Քալլս չոգենաւը, նաւապետ Թարն, ապրիլ 15ին։

Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԴԻԶՕՏ
Թիւ 22—24, Քիւրիւք Մէյլէթ խան, Ղալաթիա 10 2—50

COMP RUSS

Navigation a Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական հրթռեկութիւններ
Փետրուար։

Գշ. 22] 7 Իզմիր, Գիրեսն, Աղեքսանդրիա, Միջերկրեան առավ. ժամ 10ին։ Հաղորդակցութիւն Բոր. Սամսա եւ Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող չոգենաւին հետ։

Գշ. 22] 7 Իզմէպլու, Սինոպ, Սամսուն, Օրսու, Քարասանա, Տրապիզոն, Բիրզէ, Պաթում. մեկնելէն առավ. ժամը 10ին։

Դշ. 23] 8 Սէվաստոպոլ ժամը 10ին։

Եշ. 24] 9 Օտեսա ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Խրիմ-Կովկաս. Խրիմ Ազով, Օտեսա-Քէրսոն, Օտեսա-Նիքոլայեվ գիծերու չոգենաւերուն հետ։

Եշ. 24] 9 Գուրկաղ, Վառնա, Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին։

Ուրբ. 25]10 Տարասնէլ. Միթիլէն, Իզմիր, Քրիսս, Թրիպոլի, Գեորք, Եաֆա, Բոս-Սաիտ, Աղեքսանդրիա. իրիկուան ժամը 4ին։

Շբ. 26]11 Օտեսա. իրիկուան ժամը 4ին։

48—50

ՇՈՓԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն ԲԱՓԷ ԵՒ ԸՆԿ-

ՊՈՍՏՈՒԱԾ ՇՈՓԵՆԱՒՈՒՐ

Մարտ 14ին Գիրիճի, Սեւ Ծովէն։

ՇՈՓԵՆՈՒՄՆԵՐ

Մարտ 14ին Գիրիճի, ուղ. Մարսիլիա։
Ա. կարգ Բարիզի համար 200 ֆր.
» » Մարսիլիոյ » 160 »
Բ. » Բարիզի » 150 »
» » Մարսիլիոյ » 120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թոփհանէ քարափին վրայ։

15 38—50 Ա. ՌԸՊՈՒԼ

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախմբերու 1905 Մարտ 1 (Ն. Տ.) չորեքշաբթի օրէն սկսեալ

ԷՍԿԻ-ՇԵՀԻՐ ԳՕՆԵԱՑԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. թ. 222 խառն Առաւ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՕՂ Կառ. թ. 221 խառն Իրիկ.	
ժ.	վ.			ժ.	վ.
10	25	մկն. Էսկի-Շեհիր	ժմ.	1	25
11	7	» Կէօչէ Քիւրք	»	12	45
12	5	» Սապանճէ Բունար	»	12	3
12	59	» Ակաուլա	»	11	7
1	41	» Զէքիւրլեր	»	10	23
2	41	» Տէօյէր	»	9	35
3	10	» Իսհաքիյէ	»	8	50
3	34	» Համամ	»	8	23
3	44	» Կարլիկէօլ Կամամ	»	8	14
4	31	» Աֆիոն Գարա Հիսար	»	7	43
5	11	» Գէօյիւք Զօղանլար	»	6	50
6	6	» Զայ	»	6	3
6	51	» Իսհակլու	»	5	10
7	15	» Նասրխան	»	4	45
7	46	» Աք Չէհիր	»	4	23
8	18	» Ալարի քէօյ	»	3	43
9	—	» Զամանճը քէօյ	»	3	5
9	33	» Իսկէն	»	2	33
10	25	» Աքշ-Խանը	»	1	39
11	20	» Հրայ-Ինի	»	12	57
11	52	» Մէյսան	»	12	17
12	52	» Բունար-Գայը	»	11	12
1	30	ժմ. Գոնիա	մկն.	10	30
իրկն.				առաւ.	

ԷՍԿԻ ՇԵՀԻՐ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառ. թ. 112 խառն Առաւ.		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴՐՕՂ Կառ. թ. 121 խառն Իրիկ.	
ժ.	վ.			ժ.	վ.
12	—	մկն. Էսկի Շեհիր	ժմ.	10	—
12	44	» Աք Գունար	»	9	18
1	24	» Այբիլ Քէօյ	»	8	46
2	4	» Գէյլիք Ակսու	»	7	58
3	9	» Սարիքէօյ	»	7	1
3	58	» Գիշէր	»	6	4
4	35	» Սարիլեր	»	5	27
5	9	» Գէյլիք Քէօփրիւ	»	5	—
6	3	» Բօլաթլի	»	4	16
7	21	» Մալի Քէօյ	»	2	49
8	15	» Սէնճան Քէօյ	»	1	47
9	—	ժմ. Էնկիւրիւ	մկն.	1	—
իրկն.				առաւ.	

ԱԼԱՇԵՀԻՐ-ԴԻՆԱՐ

ԵՐԹ Կառ. խառն		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Կառ. խառն			
Թ. 222 խառն Առաւ.		Թ. 324 խառն Իրիկ.		Թ. 321 խառն Առաւ.		Թ. 323 խառն Իրիկ.	
ժ.	վ.	ժ.	վ.			ժ.	վ.
1	5	11	15	մկն. Ակաուլա	ժմ.	12 30	10 35
1	25	11	35	ժմ. Քէօթահիա	մկն.	12 1[illegible]	10 15

ՀԱՄԻՏԻԼ—ԱՏԱ-ԲԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառ. խառն		ԿԱՅԱՐԱՆ		ԴԱՐՁ Թ. 426 խառն Իրիկն.		խառն Առաւ.	
Թ. 425 խառն Առաւ.		Թ. խառն Իրիկն.					
ժ.	վ.	ժ.	վ.			ժ.	վ.
5	36			մկն. Ատա-Բազար	ժմ.	6	25
5	54			ժմ. Համիտիէ	մկն.	6	7